

AZ ALSÓZEMPLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1927. ÉV SZEPTEMBER HÓ 27-ÉN
SÁROSPATAKON TARTOTT
ŐSZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA PÉTER

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN

1927.

AZ ALSÓZEMPLÉNI REF. EGYHÁZMEGYE 1927. ÉVI
SZEPTEMBER HÓ 27-ÉN, SÁROSPATAKON TARTOTT
GYŰLÉSÉNEK

JEGYZÖKÖNYVE.

Jelen voltak:

Kiss Ernő
esperes

Meczner Béla
gondnok

elnöklete alatt:

Máthé Gyula
Horváth János
Janka Károly
Marton János
Kun Zoltán
Forgács Gyula
papi

Sebeő Gyula
Dr. Kiss Sándor
Bernáth Aladár
Dr. Asztalos Kálmán
Hodossy Béla
Dr. Meczner Tibor
Dr. Besseney Zénó
világi

tanácsbírák ;

Janka Péter
Éles István
Hegedűs László
papi

Asztalos Gyula
Hubay Kálmán
Dr. Csontos József
világi

jegyzők.

Gecse Lajos e.-megyei pénztárnok, Dr. Kérészy Sándor,
Dr. Szabó Sándor e.-megyei ügyészek, Pataky Sándor tan-
ügyi biz.-i lelkeszi elnök, vitéz Nyitray Károly, Tóth István,
Szathmáry Ferenc és Kántor Mihály tanító képviselők.

Molnár László, Kertész István, Igaz József, Batta János,
Halmy Miklós, Szilágyi Géza, Makó Dezső, Győry Kálmán,
Kiss Miklós, Göndöcz István, Sáfár István, Buttykay István,

Tálos Áron, Kósa Szabó Pál, Kovács László, Tantó János, Móricz István, Molnár Ferenc, Verebélyi Barna, Zsiros József, G. Nagy Béla, Kiss Pál, Verebélyi Dezső, Horváth István, Veress Imre, Szabó Andor, Dr. Fülep Gusztáv, Tóth Kálmán, Sütő Kálmán. Szöllőssy József Körössy György, Farkas Lajos, Nagy S. Béla, Bernáth István, Csűry István rendes lelkészek; Osváth József, Major Gyula, Szilva István, Kocsis Sándor és Főző László s.-lelkészek; továbbá Szabó Miklós gondnok a kesznyétei egyház, Máthé Sándor gondnok a ricsei egyház, Kosnyider Gábor a megyaszói egyház, Oláh András gondnok a cigándi egyház, Ladányi Miklós a sátoraljauj helyi és id. Csontos József, Csicsery József gondnok a sárospataki egyház képviselőjében.

A XC. Zsoltár 1. versének eléneklése után:

1. *Kiss Ernő* esperes bensőséges, buzgó imája emelte lelkünket az örök Alkotóhoz, kérvén segítő áldását és gazdagító kegyelmét az Ő örök, nagy céljai érdekében kifejtendő munkánkra. — Majd *Meczner Béla* em.-i gondnok — miután megnyitó beszédében megemlékezik egyetemes ref. egyházunk 2 nagy halottjáról, néh. Gróf Dégenfeld József konventi elnök s tiszántúli egyházkerületi gondnok és néh. Darányi Ignác dunamelléki egyházkerületi gondnok gyászos elhunytáról, továbbá meleg, elismerő szavakkal köszönti Dókus Ernő egyházkerületi gondnokunkat, aki immár az Egyetemes Konventnek világi elnöke lészen — üdvözli a megjelenteket s

a gyűlést megnyitja.

Egyhm.-i gyűlés gondnokának megemlékezésével kapcsolatban mély megilletődések között örökíti meg jegyzőkönyvében ref. egyházunk nemrég elhunyt 2 nagy fiának: boldog emlékü gróf Dégenfeld József konventi világi elnök s a tiszántúli egyházkerület gondnokának, továbbá Darányi Ignác dunamelléki e.-ker.-i gondnoknak az áldott emlékét. Mindketten

dicsekedései voltak a magyar reformátuságnak, akik el nem halványuló érdemeiket szereztek ref. Sionunk építése körül s akiknek mindig édes teher, gyönyörűséges iga volt az anyaszentegyház ügyeiért való önzetlen és buzgó szolgálat. — Igaz fájdalommal őrzi e.-m.-i gyűlés emléküket s midőn a 2 messze világító, maga után sok áldást hagyó életnek feldobboruló sirhantjára ráhelyezi hálájának és elismerésének szerény koszorúját, áldást kíván nyugvó poraikra!

Egyben boldog örvendezéssel és bizakodó reménységgel üdvözli e.-m.-i gyűlés *Dókus Ernő* Öméltóságát, tiszáninneri egyházkerületünk gondnokát azon alkalomból, hogy a Mindenható kifürkészhetetlen, bölcs végzése egyetemes konventünk világi elnöki székének a betöltésére hívta el. — Alsózempléni egyházmegyénk hálás ragaszkodásáról biztosítja magas egyházi méltóságában a közismert buzgóságú, odaadó, önzetlen, hű munkást és azért könyörög az áldások Urához, hogy kiszélesült munkamezején végzendő minden szolgálata gazdag gyümölcsözést jelentsen közegyházunk számára.

2. Lelkészi főegyző felolvasván a gyűlést alkotó tagok névsorát

a gyűlés megalakul s az indokaik előzetes bejelentése nélkül elmaradt tagokat, úgymint: *BacsKay Károly*, *Bényey József*, *Diószeghy Mihály* és *Takács Béla* lelkészeket felhívja, hogy elmaradásukat jelen határozat vételétől számított 30 napon belül az esperes úrnál igazolják, mit ha nem tennének, 4 pengő birság fizetésére elköteleztetnek.

3/a. Tárgyaltatott: Sütő Kálmán tiszalúci, Tantó János megaszói, Makó Dezső erdőbényei, Nagy Sándor Béla vámosújfalusi, Veres Imre taktaharkányi lelkészeknek lelkészi állásukba való beerősítés iránti kérelme.

Egyházmegyei közgyűlés *Sütő Kálmán* tiszalúci, *Tantó János* megaszói, *Makó Dezső* erdőbényei, *Nagy Sándor Béla* vámosújfalui, *Veres Imre* taktaharkányi megválasztott lelkészeket állásukba beerősíti és működésükre Isten áldását kéri.

3/b. Tárgyaltatott: Kertész Sándor bodrogolaszi, Dudás István semjéni, Tömösváry Ferenc cigándi megválasztott tanítók beerősítésük iránti kérelme.

Egyházmegyei közgyűlés *Kertész Sándor* bodrogolaszi, *Dudás István* semjéni, *Tömösváry Ferenc* cigándi megválasztott tanítókat állásukba beerősíti, Dudás István és Tömösváry Ferencről — kik esküt még ezideig nem tettek — az esküt kiveszi és működésükre Isten áldását kéri.

4. Elnökség jelenti, hogy a bírósági ülés d. e. 11 órakor lesz. A teljes bíróság először letárgyalja Forgács Gyula és dr. Kiss Sándor fegyelmi ügyét, azután 2 tanácsra oszlik. Az I. sz. tanács elnöke: Kiss Ernő esperes és Sebeő Gyula világi tanácsbíró; tagjai: Horváth János, Kun Zoltán, Forgács Gyula, dr. Kiss Sándor, dr. Asztalos Kálmán, dr. Meczner Tibor tanácsbírák; ez a tanács a nagy tanácssteremben a következő ügyeket tárgyalja: Biró Lajos tálljai volt gondnok felelősségének ügye; Csobaji kántortanítói földjavadalom; Berecz Károly adófelelőssége és Kertész Sándor bodrogolaszi tanító fizetés ügye. — A II. sz. tanács elnöke: Máthé Gyula papi tanácsbíró és Meczner Béla gondnok; tagjai: Janka Károly, Marton János, Bernáth Aladár, dr. Besenyey Zénó és Hodossy Béla tanácsbírák; ez a tanács a kis tanácssteremben Móré Ilona kesznyéteni tanítónő

fegyelmi ügyét és Osváth Endre, Szabó Mihály és István bodrogzsadányi presbiterek elleni panaszát fogja tárgyalni.

Tudomásul szolgál.

5. Egyházkerületi képviselőkül tavaszi közgyűlésünkig terjedő hatállyal kiküldetnek

az elnökségen kívül: *Horváth János* tanácsbíró, *Gecse Lajos* egyhm.-i pénztárnok és *Janka Péter* egyhm.-i főjegyző rendes, *Éles István* egyhm.-i jegyző póttagul; világi részről: *dr. Asztalos Kálmán*, *Bernáth Aladár* és *dr. Kiss Sándor* tanácsbírák rendes, *Asztalos Gyula* főjegyző póttagul.

6 a. Esperes úr jelenti, hogy tavaszi jubileumi közgyűlésünk alkalmával küldött üdvözlő táviratokra a következő válaszok érkeztek:

1. A *Kormányzó úr Öfőméltósága* kabinetirodájától a következő leirat:

„A Kormányzó úr Öfőméltósága örömmel értesült arról a szép ünnepélyről, melyet az alsózempléni ref. egyházmegye Meczner Béla Öméltósága négy évtizedes egyházmegyei gondnoki működése alkalmából rendezett és szívvel-lyesen köszöni az egyházmegyének Nagytiszteletű Úr által tolmácsolt hódoló üdvözlét.

Erről van szerencsém Nagytiszteletű Urat értesíteni.

Bpest, 1927 ápr. 8.

Dr. Uray,
a kabinetiroda h. főnöke "

2. *Gróf Bethlen István* m. kir. miniszterelnök úrtól a következő távirat:

„Kiss Ernő esperes úrnak. Saujhely. — Meczner Béla 40 éves egyházmegyei gondnoki

jubileumát ünneplő közönség nevében hozzám intézett jóleső üdvözlő táviratáért fogadja és tolmácsolja kérem hálás köszönetem nyilvánítását. — *Gróf Bethlen István* m. kir. miniszterelnök.“

3. *Gróf Klebelsberg Kunó* m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrtól a következő köszönő irat:

„Tisztelt Esperes Úr! Az alsózempléni ref. egyházmegye jubileumi ünnepségéről küldött, jóleső üdvözlést hálásan köszönöm: Klebelsberg.“

Egyhm.-i gyűlés a magas helyekről jött válaszokat őszinte köszönetének és jóleső érzésének a kifejezésével veszi tudomásul.

6/b. Esperes úr jelenti, hogy *Sütő Kálmán* lemondásával és *Danyi József* nyugalomba vonulásával 2 papi tanácsbírói állás megüresedett. Intézkedést kér a megüresedett állások betöltésére.

Egyhm.-i gyűlés az üresedésben levő 2 papi tanácsbírói állás betöltését elrendeli s a szavazatok beadásának határidejéül nov. 30-at állapítja meg.

6 c. A „*Báj*“-i egyház azon kérelemmel fordult egyhm.-i elnökséghez, hogy adjon engedélyt 4000 P kölcsön felvételére. A kölcsönt a vallás- és közokt.-i m. kir. miniszter úr rendelkezése alatt álló népiskolai alapból tanítói lakás vásárlás céljaira veszi fel. — Elnökség tekintettel a sürgősségre és a kedvezményes feltételekre a kölcsön felvétele iránti engedélyt megadta és kéri ezen intézkedésének jóváhagyását.

Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

6 d. *Dr. Meczner Tibor*, makkoshotyikai ref. birtokos azon kérelemmel fordult az ottani egyházhoz, hogy a

presbiterium adja beleegyezését abba, miszerint nevezett tulajdonát képező 158. sz. makkoshotykai telek-könyvi betétben C., alatt a ref. lelkészi hivatal javára bekebelezett, Rozgonyi Mária féle, örök időig fizetendő évi 25 forint évjáradékot megelőzve rangsorban az általa felveendő kölcsön folytán a Magyar Földhitelintézet R. T. javára bekebelezendő 3000 angol font sterling törlesztéses jelzálogkölcsön.

Miután ügyész véleményezte az elsőbbségi engedély kiadását és ehhez egyháztanács is hozzájárult, elnökség jelenti, hogy az elsőbbségi engedély kiadását jóváhagyta.

Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

6/e *Néhai Meczner Gyula örökösei*, makkoshotykai lakosok azon kérelemmel fordulnak a makkoshotykai egyház presbitériumához, hogy a Rozgonyi Mária sír- emléke gondozásáért, az ottani lelkészi hivatal javára bekebelezett évi s örök időig fizetendő 25, azaz huszonöt forint jelzálog teher rendeztessék oly módon, hogy ez a teher a mintegy 3000 holdat kitevő birtokról töröltessék, minek ellenében nevezett örökösök (Dr. Meczner Béla, Dr. Meczner Tibor és Meczner József) a csatolt nyilatkozat értelmében egyenként és fejenként 200, azaz Kettőszáz P-t, összesen 600, azaz Hatszáz P-t a jelzett célra alapítványként alapítólevél kíséretében haladéktalanul kifizetnek. — Kérik a törlési engedély kiadását azért, mert ez a bekebelezett 25 forint teher vagyoni jogi helyzetükben állandó zavarokat és nehézségeket okoz. — A Dr. Meczner Tibor által a m. kir. kincstárnak eladott erdőrésze pedig kérik a végleges elintézésig a résztörlési engedély kiadását. — Miután az ügyész engedélyezte a résztörlési engedély kiadását és ehhez az egyház presbitériuma is hozzájárult, elnökség a résztörlési engedély kiadását jóváhagyta.

Egyházmegyei gyűlés elnökség intézkedését jóváhagyja s amennyiben néhai Meczner Gyula örökösei az iratok között elfekvő nyilatkozat értelmében fenti célra

a jelzett 600 (hatszáz) P-t a makkoshotycai egyháznak kifizetik s az ezen összeg rendeltetéséről szóló, 4 példányban kiállított alapítólevelet a makkoshotycai egyháznak átadják, — egyh.-megyei gyűlés engedélyt ad a makkoshotycai egyháznak, hogy Rozgonyi Mária síremléke gondozásának költségeire, a makkoshotycai ref. lelkészi hivatal javára bekebelezett évi örökidőig fizetendő 25 forint jelzálog teher törlési engedélyét a másik két örökösnek is kiadhassa. — A kiállított alapítólevelek presbiteri és egyházközségi elfogadó határozatokkal ellátva jövő évi tavaszi közgyűlésünkre felterjesztendők.

6 f. Folyó évi tavaszi egyházmegyei gyűlésünk 19 e. sz. határozatával utasította esperesét, hogy *Pásztor István* szerencsi presbiter ellen — ki az egyházlátogatóság jelentése szerint tisztével járó kötelességeit nem teljesíti — a fegyelmi eljárást tegye folyamatba. Esperes úr jelenti, hogy mivel nevezett presbiter befelelése és a szerencsi lelkész jelentése kilátást nyújtanak arra, hogy panaszlott jó útra tér és kötelességeit teljesíteni fogja, elnökség a fegyelmi eljárás megindítását nem tartotta szükségesnek, hanem az ügy elnökségi intéssel nyert elintéztét.

Tudomásúl szolgál.

6 g. A *sárospataki* egyház presbitériuma f. évi május 8-án tartott gyűlésében névszerinti szavazással hozott egyhangú határozatával kimondta, hogy függő kölcsöneinek, adó és illeték hátralékainak kifizetésére, alapjainak visszaállítására, a különféle egyházi épületek rendbehozására stb. a Magyar Földhitelintézettől egy 38.000 P-ös amortizációs kölcsönt vesz fel, amely összeg a felvételkor érvényben levő dollár, vagy angolfont árfolyam szerint állapíttatik meg. Az évi törlesztési részletet egyház a föld és házbirtok évi jövedelméből fedezi.

Ezen határozatot a f. évi május 22-én tartott egyházközségi közgyűlés — amely már 2-szer volt e tárgyban összehíva — 31 igen szavazattal 1 nem ellenében elfogadta.

A közgyűlés határozatát *Varga István* és társai meglebbedtették. A presbitérium a felebbezésre adott befeleletében teljesen alaptalanoknak mondja felebbezők aggodalmát és az általuk felhozott okokat s kéri egyházmegyei elnökséget az egyház súlyos helyzetére való tekintettel, — melyen csakis a szóban forgó kölcsön felvételével tudnak segíteni a hívek megterhelése nélkül — a felebbezés elutasítására és a kölcsön felvételét kimondó határozatok jóváhagyására.

Egyházmegyei elnökség f. évi június 26-án megjelenvén Sárospatakon, ott egyházközségi közgyűlést tartott, mely alkalomból az egyháztagok véleményét meghallgatta, a felebbezők által bejelentett indokokat a legszélesebb mederben megvizsgálta s mivel a gyűlekezet tagjai általánosságban — 1 kivételével a kölcsön felvételét nem ellenezték, *Varga István* és társai felebbezését tárgytalannak nyilvánította és az 1300 angolfont sterling törlesztéses kölcsön felvételét engedélyezte. — Elnökség kéri ezen intézkedésének jóváhagyását.

Egyházmegyei gyűlés elnökségnek a sárospataki egyház kölcsöne ügyében tett minden intézkedését jóváhagyólag tudomásul veszi.

6/h. *Esperes* úr jelenti, hogy a *ricsei* presbitérium kérésére f. évi április 5-én kísérletet tett az ottani belhivatalnokok díjlevelének korszerű átalakítására. A kísérlet nem járt sikerrel. — Majd júl. 5-én ismét megjelent s a presbitériumban sikerült megállapodásra jutni, ezt azonban a közgyűlés nem fogadta el. Panaszként említi meg, hogy a presbitériumban nem tapasztalt elég megértést és komolyságot az ügy iránt, mert ők a díjlevelével revíziót csak nagymértékű díjlevel csökkentéssel tudják elképzelni. Bizalmas értesülése szerint már most arra számítanak, hogy a legközelebbi lelkészválasztás

alkalmával módjukban lesz az állást alku tárgyává tenni. Ennek megakadályozása végett, de meg azért is, mert azok a díjlevelek korszerű módosításra szorúlnak, egy köldöttség megnevezését kéri, mely alapos, nyugodt munka után javaslatot tenne a díjlevelek törvényes keretek közt való reviziójára.

Egyhm.-i gyűlés a jelentést sajnálattal veszi tudomásul s a ricsei díjlevelek reviziójának az ügyét átteszi az 1926. évi őszi gyűlésünk 10. sz. határozatának 11. pontjával megalakított „A közteherviselés ügyét tanulmányozó és intéző bizottság“-hoz javaslat s a szükséges intézkedések megtétele végett.

6/i. Tárgyaltatott az esperes úr következő jelentése :

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Mint a felekezeti helyzetben kirívó és feltétlenül orvoslást igénylő tényeket jelentem a következőket:

Az újonnan szervezett *ócsanálói* községi iskolában a tankötelesek száma így oszlik meg: Ref. 22, rk. 13, evang. 5, gk. 1, izr. 1. Az első tanító kinevezése a miniszter joga, aki ezzel úgy élt, hogy valami Gransperger Vidor nevű r. kath. vallású egyént nevezett oda ki.

A *szerencsi* elemi iskolánál a kir. tanfelügyelő annak idején úgy rendelkezett, hogy a 70-en felüli növendékek, haladéktalanul utaltassanak át az állami iskolába. Ebben az állami elemi iskolában pedig egyetlen egy református tanerő sem működik.

A *tokaji* állami elemi iskolánál a helyzet tűrhető, úgyszintén az állami hadi árvaházban is.

A *szerencsi* állami polgári iskolában a nyilvános tanulók száma a múlt iskolai évben így oszlott meg: Ref. 45, ev. 5, rk. 82, gk. 24, izr. 24. Ezzel szemben van rendes tanár 5 kath., helyettes tanár

1 r. kath., óradíjas helyettes tanár 1 r. kath., óradíjas helyettes tanár 1 ref.

A *sátoraljaújhelyi* állami polgári leány iskolába a folyó tanévben a tanulók vallási megoszlása ez: Ref. 40, ev. 3, baptista 2, rk. 14, gk. 13, izr. 66. Ezzel szemben van 7 r. kath. és 2 ref. tanár.

Ugyancsak a *sátoraljaújhelyi* állami polgári fiú iskolában a helyzet ez: Növendék: ref. 40, ev. 4, rk. 83, gk. 45, izr. 37. Tanár: 6 rk., 3 gk., 1 izr.

Istentiszteleteinkre ez az izr. tanárnő szokta növendékeinket elvezetni, mert keresztyén testvéreink arra nem igen vállalkoznak.

Eddigi intézkedéseim a következők voltak: A kir. tanfelügyelő figyelmét felhívtam arra, hogy a szerencsi állami elemi iskolánál egyetlen ref. tanerő sincs. Válasza az volt, hogy a legközelebbi üresedés alkalmával erre gondja lesz.

A *sátoraljaújhelyi* polgári fiú iskolánál az igazgatói állás most kerül betöltésre. A konventi elnökséget kértem fel oly irányú közbelépésre, hogy ref. egyén neveztessek ki. Lesz-e eredménye, nem tudom.

Tisztelettel javaslom, méltóztassék ezekben az ügyekben a fokozatos egyházi hatóságokon át a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnál megnyugtató intézkedést kérni. *Sátoraljaújhely, 1927 szept. 21. Kiss Ernő, esperes.*“

Egyhm.-i gyűlés esperesének jelentése alapján azon tiszteletteljes kérelemmel fordul egyházkerületünk útján az Egyetemes Konventhez, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnál odahatni méltóztassék, miszerint — ha mindjárt áthelyezések útján is — az ócsanálósi községi, a szerencsi állami elemi iskolánál, továbbá a szerencsi és *sátoraljaújhelyi* állami fiú polgári és utóbbi állami polgári leány iskolánál a ref. növendékek arányszámának megfelelő számú ref. tanerő alkalmaztassék.

6 j. Olvastatott az alsózempléni ref. egyházmegye esperesének azon jelentése, hogy a lelkészi karban a következő változások történtek: *Danyi József* erdőbényei lelkész nyugalomba vonult; helyére egyhangú meghívással *Makó Dezső*, volt cigándi segédlelkész választatott, aki állását f. év május 15-én el is foglalta.

Pungur Béla vámosujfalusi lelkész a dunamelléki egyházkerület területére, Dunabogdányba távozott; helye egyhangú meghívással *Nagy Sándor Béla*, volt sárospataki hitoktatóval töltetett be, aki állását f. év augusztus 28-án el is foglalta.

Kertész István báji lelkész nyugalomba vonult, helyére egyhangú meghívással *Szilva István* sátoraljaujhelyi segédlelkész választatott, aki állását 1928. év január 1-én fogja elfoglalni.

Tudomásúl vétetik.

6 k. Olvastatott az alsózempléni ref. egyházmegye esperesének azon jelentése, hogy a *nagyrozvágyi* ref. egyház presbitériuma 700 pengő kölcsönt vett fel építkezési célokra a helybeli Hitelszövetkezetnél, ezen kölcsön felvételére az engedélyt az egyházmegye elnöksége megadta.

Jóváhagyólag tudomásúl vétetik.

6 l. Olvastatott az alsózempléni ref. egyházmegye esperesének azon jelentése, hogy az alsózempléni ref. egyházmegyében a következő segédlelkészek működnek: *Ozsváth József* Tállyán mint feles lelkész, *Major Gyula* Tiszaladányon mint feles lelkész, *Szilva István* Sátoraljaujhelyen, *Janka Géza* Cigándon, *Kocsis Sándor* Nagyrozvágyon, *Nemcsik Endre* Tarcalon, *Főző László* Sárospatakon, *Egri László* Sátoraljaujhelyben.

Tudomásul szolgál.

7/a. A Tiszáninneri Egyházkerület f. évi július 12-én tartott gyűlésének 76. sz. határozatában közli

egyházmegyénkkel az egyetemes konvent 202/927. sz. határozata útján a Vallás- és Közokt.-i m. kir. miniszter úrnak valamennyi vármegye és thj.-gal felruházott város vezetőségéhez intézett 35,506/926. II. sz. leiratát, mely szerint a miniszter nevezetteket felhívja, hogy az állam és hatóságai a protestáns egyházközségi követeléseket a kért jogsegély megadása előtt felülbírálás tárgyává nem tehetik.

E.-m.-i gyűlés a Vallás- és Közokt.-i m. kir. miniszter úrnak fenti számú leiratát, — mely az Egyetemes Konvent 1927. évi tavaszi jegyzőkönyvében megjelent — jelen határozata útján közli az egyházközségekkel.

7/b. Ugyanaz az egyházkerület ugyanazon gyűlésének 55. sz. határozatával, az Egyetemes Konvent 177/927. sz. határozata alapján felkérte főtiszteletű Püspök urat, hogy a 30 szolgálati évüket betöltő tanítóknak a VII. fizetési osztályba való előléptetése céljából — a véleményezés végett évenként megküldött tanfelügyelői javaslatokra vonatkozólag a 29 szolgálati évet betöltött, de még a VII. fizetési osztályba elő nem lépett tanítókról az adatokat e népiskoláink ellenőrzésére hivatott esperesi hivataloktól beszerezni s a javaslatot véleményezéssel ellátva a kívánt időre a minisztériumhoz felterjeszteni kegyeskedjék.

E.-m.-i gyűlés utasítja esperesét a fenti határozat értelmében szükséges adatoknak minden év január 1-ig történő beszerzésére és a főt. püspöki hivatalhoz való felterjesztésére.

7/c. Ugyanaz az egyházkerület ugyanazon gyűlésének 84. sz. határozatával felhívta az egyházmegyéket az Egyetemes Konvent 242/927. sz. határozata alapján, hogy az országos gyűjtések szabályozása tárgyában véleményes javaslataikat terjesszék az egyházkerület őszi közgyűlése elé.

Egyházmegyei gyűlés örömmel vesz tudomást Egyetemes Konventünk azon szándékáról, hogy az egyházi gyűjtések terén ma fennálló rendszertelenséget meg akarja szüntetni s ezért javasolja, hogy az Egyetemes Konvent által alakíttassék egy központi bizottság, mely az országos gyűjtések ügyét irányítja és intézi. A jövőben minden egyház országos gyűjtés iránti kérelme, ellátva az illetékes egyházhatóságok ajánlásával e központi szervhez lenne felterjesztendő; a kérelemhez csatolandó minden gyűjtési engedélyért folyómodó egyháznak a költségvetése, melyből megállapítható legyen, hogy a cél érdekében az illető gyülekezet milyen áldozatot hoz. A bizottság aztán az okok, a körülmények és a cél méltányos mérlegelése után — évenként korlátolt számban csak azon egyházak országos gyűjtési engedélye megadása iránt tenne javaslatot a belügyminiszter úrhoz, amelyek legalább 50%-os hozzájárulást vállalnak a teherből.

Ez a bizottság megalkotván a maga ügyrendjét, megállapítaná a gyűjtési irányelveket, módozatokat, esetleg felosztaná a gyűjtési területeket is s utasításait, intézkedéseit az érdekelt egyházak acceptálni tartoznának.

Ez alapon végét lehetne vetni annak a nem kívánatos állapotnak, hogy a gyülekezetek egyes időszakokban gyakori zaklatásoknak legyenek kitéve a különféle gyűjtők részéről, akik között néha kétes existenciák is akadnak, kik a nemes célokra való gyűjtést saját önző céljaikra használják ki és ezt az alkalmat jól jövedelmező kereseti forrásnak tekintik; — sőt megszűnnék az a nem kívánatos helyzet is, hogy a kérelmező gyülekezetek közzül

némelyek teljesen kihasználatlanul hagyják saját híveiknek a megterhelését és csupán a mások áldozathozatalát veszik igénybe.

7/d. Ugyanez az egyházkerület ugyanazon gyűlésnek 12. sz. határozata útján meghallgatni kívánja a mintegy 130—150,000 P-be kerülő theologiai internátus költségeinek előteremtése érdekében az egyházmegyék véleményét s felhívta az espereseket, hogy tartsanak közös értekezletet és vigyék egyházmegyéik elé terveiket, javaslataikat és megállapításaikat.

A f. hó 21-én megtartott esperesi értekezlet a theologiai internátus építéséhez szükséges 120,000 P s a berendezéshez szükséges mintegy 30,000 P előteremtését a következő tervezet alapján gondolja megvalósíthatónak: (Lásd tervezetet a Sárospataki Ref. Lapok XXII. évf. 39. számában.)

Ez az a javaslat, mit esperesi kar az egyházmegyék elé terjeszt s melyre nézve esperesünk is kéri az egyházmegyei gyűlés határozatát.

Egyházmegyei gyűlés — bár tudatában van annak, hogy gyülekezetei milyen nagymérvű teherhordozásra vannak kényszerülve, — mégis úgy érzi, hogy csak akkor állhat meg nyugodtan a történelem ítélőszéke előtt és akkor teljesíti a jövőendő nemzedékkel szemben tartozó kötelességét, ha az alkotások terére lép és szaporítja azoknak a ref. intézményeknek a számát, amelyeknek működése megtermékenyítő lelki hatásokat áraszt nemcsak ref. anyaszentegyházunkra, hanem magyar nemzeti életünkre is.

Ezért a maga részéről örömmel hoz áldozatot, hogy Sárospatakon, egyházkerületünk egyik évszázados kulturközpontján theologiai internátus építtessék, mert ennek létesítését lelkészképzésünk egyik elodázhatatlan szükségének tartja.

Az internátus építési költségeinek az előteremtését illetőleg az esperesi értekezlet javaslatát elfogadva kötelezi magát egyházmegyénk 5 éven át évi 2500 P, (összesen: 12,500 P) hozzájárulási összegnek a kifizetésére, mely összeget az 1925. évi szept. 15-én tartott gyűlésének 11. sz. határozatával megállapított, — a kulturadó fizetésénél is alapul vett — progressiv kulcs szerint vet ki az egyházközségekre.

Elkötelezi továbbá az 52 lelkészi állást 5 éven át évi 1040 P-nek (összesen: 5200 P-nek) a nevezett célra való fizetésére, utasítván esperesét, hogy készítsen kimutatást a lelkészi javadalmakról és a lelkészi hozzájárulás címén fizetendő 1040 P-t — tekintetbe véve a méltánylandó körülményeket — a javadalmak arányában ossza szét a lelkészek között.

Úgy az egyházközségek, mint a lelkészek által fizetendő összegek, az egyházkerületi, egyházmegyei stb. járulékokkal együtt szedendők be.

Végül kéri egyházmegyei gyűlés a kebelbeli egyházak vezetőit, hogy az internátus céljaira eszközözlendő gyűjtést minden jóakarató tényezőjének a bevonásával e nagy feladathoz méltó lelkesedéssel támogassák.

7/e. Olvastatott a tiszáninneri ref. egyházkerület 1927 július 12-én tartott közgyűlésének 82. számú határozata, melyben az egyházmegyék útján közli egyházközségeinkkel a m. kir. pénzügyminiszter 10746/1916. VII. sz. átiratát, melyben arról értesíti az Egyetemes Konventet, hogy az egyházi adó kivetésének megkönnyítése érdekében az adóalanyok és adótárgyak összeírása során kitöltendő ívben az adóalanyok és ezek családtagjai vallásának feltüntetésére rovatot nyitattott.

Tudomásul vétetik és az egyházközségekkel közöltetik.

7/f. Olvastatott a tiszáninneri ref. egyházkerület 1927 július 12-én tartott közgyűlésének 81. számú határozata, melyben az Egyetemes Konvent rendelkezésének megfelelőleg közli egyházmegyénkkel a vallás- és közoktatásügyi miniszter 90.307/1926. II. ü. v. sz. bizalmas átiratát a külföldi kölcsönök igénybevételének megszorítása tárgyában.

Tudomásul vétetik.

7/g. Olvastatott a tiszáninneri ref. egyházkerület 1927 július 12-én tartott közgyűlésének 52. számú határozata, melyben megnyugvással veszi tudomásul az Egyetemes Konvent 171/1927. számú határozatát, mely szerint egyházkerületünk 24/1926. számú határozata alapján a tanítói nyugdíjjarulékoknak a polgári községekre leendő áthárítása végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter intézett felterjesztésének elintézését megsürgette.

Tudomásul vétetik.

7/h. Egyh.-ker. közgyűlésünk Egyet. Konventünk 186/1927. sz. határozata alapján közli egyh.-megyénkkel 57/1927. sz. alatt hozott azon utasítását, hogy az iskola-fentartó egyházak iskolaépületeiket és tanítói lakásokat saját anyagi erejükön tartsák jókarban s ezeknek helyreállítása, vagy jókarban tartása érdekében államségélyért ne folyamodjanak, mert ezzel nemcsak az iskola-fentartói jogból folyó köteleességek teljesítését, hanem a gyülekezeti tagok áldozatkészségét is meglazítják, különben is ilyen célokra a közoktatásügyi kormány megfelelő fedezettel nem rendelkezik. Az ilyen nemü kérvényeket főtiszt. Püspök úr vagy egyáltalán nem, vagy csak különös méltánylást érdemlő esetekben terjesztheti fel a vall.- és közokt. miniszteriumhoz.

Egyhm.-i közgyűlés egyh.-ker. közgyűlésünk utasítását tudomásul veszi s azt

az iskolafentartó egyházaknak figyelmébe ajánlja.

7/i. Egyh.-ker. közgyűlésünk 54/1927. sz. határozatában közli egyh.-megyénkkel az iskolafentartó egyházakhoz intézett azon figyelmeztetését, miszerint a válás- és közoktatásügyi miniszter Egyet. Konventünkhöz 53,530/1926/VIII. b. sz. alatt küldött leiratában tudatja, hogy ahol a tanítói díjlevelek és javadalmi jegyzőkönyvek között eltérés mutatkozik, — a kívánt teljes és szigorú pontossággal való egyezés céljából — hajlandó azokat újabb elbírálás alá venni; azonban úgy az ilyen, mint a természetben való járandóságok túl magas értékelésére vonatkozó panaszok konkretizálva jelentendők be. Közli a miniszter úr azt is, hogy a vitás javadalmi ügyekben figyelemmel van és lesz arra, hogy a vitás ügyek csak akkor kerülnek a világi közigazgatás elé, ha a javadalmas saját egyházi felebbezési fórumait már kimerítette.

Egyh.-megyei közgyűlés egyh.-kerületünk közlését tudomásul veszi s az iskolafentartó egyházakat arra utasítja, hogy adott esetekben a miniszteri leirat értelmében járjanak el.

7/j. Egyetemes Konventünk 161/1927. számú határozata alapján egyh. ker. közgyűlésünk 47/1917. számú határozatával felhívja egyházmegyénket:

a) hasson oda, hogy az iskolába járás alóli felmentés csak elkerülhetetlen esetben adassék meg;

b) a tanévet igyekezzen mindenütt 10 hónapossá tenni;

c) a 80-on felüli osztályok kérdését új iskola építésével, új tanerő beállításával siettesse megoldani; 100-on felüli létszámot semmi esetre se engedjen meg;

d) ellenőrizze, hogy a beíráskor szedett könyvtárdíj a könyvtárak céljaira fordítottassék. Ez összeget

más célra felhasználni nem szabad. Ez összegből előbb az eddigi típusok hozassanak rendbe (kötés, pótlás), majd új típusok beállítására, könyvtárak szaporítására is kell gondolni;

e) hívja fel az iskolafentartó egyházakat, hogy a hiányzó vagy elnyűtt taneszközöket igyekezzenek már pótolni és hogy iskolakertről is gondoskodjanak;

f) hívja fel a tanítótestületeket a női kézimunka intenzívebb tanítására, valamint évenként 2—2 szülei értekezlet tartására, az ének-, torna-versenyeken való részvételre, iskolai ünnepélyek rendezésére.

Egyházmegyei közgyűlésünk a 6. pontban foglalt rendelkezést tudomásul veszi. Utasítja a kebelbeli iskolafentartó egyházakat, tanítókat, tantestületeket, hogy a felhívásban foglaltaknak ott, ahol a szükség úgy kívánja, mindenben eleget tegyenek s felhívja az iskolalátogatókat az ellenőrzésre, a tanügyi bizottságot pedig az évenkénti jelentéstételre.

7/k. Egyetemes Konventünk 174/1927. sz. határozata alapján egyh.-ker. közgyűlésünk 53 1927. sz. határozatában, közli egyh.-megyénkkel az iskolafentartó egyházakhoz intézett azon felhívását, hogy amennyiben a tanítók fizetésénél a természetben való járandóságok túlmagasan értékeltetnének, emiatti sérelmeiket esetről-esetre jelentsék be egyházi főhatóságuk útján a vallás-és közokt. miniszter úrhoz, aki 53.530/1926. VIII b. sz. leirata szerint a napirenden lévő esetekben, mindet külön-külön megvizsgálva, mindig a lehető legméltányosabban dönt.

Egyhm.-i közgyűlés egyh.-kerületünk közlését tudomásul veszi s felhívja az iskolafentartó egyházakat, hogy meglévő, vagy adandó esetekben a tanítói fizetések újraértékelésénél főtiszt. Egyet. Konventünk és egyh.-kerületünk határozata, vala-

mint a fent idézett min. rendelet értelmében járjanak el.

7/l. Egyh.-ker. közgyűlésünk az Egyet. Konvent 170/1927. sz. felhívása alapján 51/1927. sz. határozatában közli egyh.-megyénkkel a férfi-tanítókhoz intézett azon felhívását, hogy a leventeoktatás munkakörébe lehetőleg mindnyájan kapcsolódjanak be, az ifjabb tanítókat pedig elkötelezi, hogy felszólítás esetén a leventeoktatói tanfolyamokon vegyenek részt, melyre a vall. és közokt. miniszter úr 1926. évi 23.360/VIII b. sz. rendelete értelmében útiköltséget, szállást és napi-díjat is kapnak.

Egyh.-megyei közgyűlésünk a maga részéről is teljesen átérezvén és látván a leventeoktatásnak nemzeti szempontból való nagy fontosságát s ifjúságunk testi és erkölcsi fejlődésére való nagy hatását, felhívja a kebelbeli férfi-tanítókat a levente-ügy lelkes felkarolására, az ifjabb tanítókat pedig a leventeoktatói tanfolyamokon való önkéntes és szíves részvételre, mely a nm. vall. és közokt. min. úr fent idézett rendelete értelmében anyagi megterheléssel nem jár.

7/m. Egyetemes Konventünk 169/1927. sz. határozata alapján egyh.-ker. közgyűlésünk 50/1927. sz. határozatával felhívja egyh.-megyénk tanügyi bizottságát, hogy a népiskolai és tanítói könyvtárak eddigi típusai jegyzékét, valamint a további sorozatba felvenni kívánt művek kimutatását — cím, író, kiadó feltüntetésével — az egy.-ker. népiskolai előadóhoz folyó évi október hó 1-ig küldje be, aki a beküldött munkálatok alapján az új típusokra vonatkozó összefoglaló javaslatát f. évi december hó 15-ig fogja felterjeszteni a főtiszt. püspöki hivatalba.

Egyh.-megyei közgyűlés utasítja a tanügyi bizottságot, hogy a főtiszt. egyh.-ker.

közgyűlés felhívása értelmében járjon el. Tekintettel azonban arra, hogy erre a célra a kitűzött idő kevés, a beadási határidőnek egyhm. közgyűlés legalább is október 15-ig való meghosszabbítását óhajtja.

7/n. Egyh.-ker. közgyűlésünk 49/1927. sz. határozatában közli egyh.-megyénkkel az Egyet. Konvent 168/1927. sz. azon felhívását, mely szerint iskoláinkban csak az egyházi hatóságoktól engedélyt nyert előadók tarthatnak előadást s felhívja a tantestületeket az ilyenek támogatására és az engedélyt nem nyert ostromlók kitiltására.

Egyhm.-i közgyűlés tudomásul veszi egyh.-kerületünk közlését s felhívja a tanítótestületeket arra, hogy egyházi hatóság engedélye nélkül az iskolákat előadás céljára senkinek sem adhatják át, az engedéllyel ellátottakat azonban mindenben támogassák. Ilyenkor azonban rongolások eshetőségére való tekintettel előre megfelelő óvadékot vegyenek.

8. Tárgyaltatott belmissziói bizottság következő jelentése :

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1927 szeptember hó 26-án, az alsózempléni ref. egyházmegye belmissziói bizottságának ülésében.

Jelenvoltak : Kiss Ernő esperes elnöklete alatt Tantó János előadó, Batta János, dr. Filep Gusztáv, Janka Péter, K. Szabó Pál, Hodossy Béla, Kántor Mihály, B. Tóth István, Szabó Andor bizottsági tagok, utóbbi úgy is, mint jegyző.

1. Elnöklő esperes üdvözölve a megjelenteket, az ülést megnyitja. Majd felkéri Tantó János egyházmegyei belmissziói előadót a konventi kérdőívek alapján összeállított évi belmissziói jelentésének megtételére.

2. Tantó János előadó felolvassa a következő jelentést :

Nagytiszteletű Belmissziói Bizottság !

Az Egyetemes Konvent által kibocsájtott belmissziói jelentő-ívek kitöltése néhány helyen kése-delemmel jár s egyik-másik gyülekezete ma sincs birtokomban. Így sajnálatomra ezúttal sem tudok teljes és hű képet rajzolni a gyülekezeteinkben folyó belmissziói munkáról. Ha azért beszámolóm egyben-másban hézagosságot mutat, a fentebb említett körülménynek méltóztassanak betudni. Ezek előrebocsájtása után a konventi belmissziói jelentő-ívek csoportosítását követve a következőkben van szerencsém megtenni jelentésemet :

I. *A bizottság szervezete.* A bizottság a legtöbb helyen megalakult, még pedig a presbitériumból, mely nő és férfi tagokkal egészítette ki magát. Néhol azonban maga a presbitérium alakult át belmissziói bizottsággá, a legtöbb helyen a konventi ívek kézhezvétele után.

II. a) *Gyermek-pastoráció.* Kevés helyen van, leginkább csak ott, ahol ilyen irányú belmissziói munka már eddig is folyt. Cigánd rendszeresíti a hetenkénti gyermeklátogatást az Ifj. Egyesület útján, törzslapot ő sem vezet. Pácín s még 1—2 gyülekezet vezet törzslapot. Gyermeklátogatást jelent egyik-másik lelkész 5—10 esetről. Gyermekesegélyezése a szükség szerint több helyen — könyv-és ruhasegély formájában. Speciális gyermek istentisztelet kevés helyen van ; a gyermekek részt vesznek a gyülekezeti istentiszteleteken. A „Virágos kert“ és „Örömhír“ c. gyermeklapokat sokfelé járatták, amelyeknek minél több példányban való járattását az iskolák költségén is, a legmelegebben ajánlom lelkésztársaimnak. Vasárnapi bibliaiskola szombat vagy vasárnapon több helyen meg van, Sárospatakon nincs meg. Ahol megvan, ott a lelkész vezeti ; Sátoraljauhelyben a Leányegylet tagjai.

b) *A konfirmáció reformja.* A még nem konfirmált serdülteket Sárospatak nyilván tartja s felhívja őket konfirmálásra. Számuk Sárospatakon 80. A konfirmándusok előkészítését a lelkészek túlnyomó többsége a tiszánineni egyházkerület régi konfirmációi kátéja alapján végzi. Szórványosan a Forgács-kátét is használják. Az előkészítés ideje legtöbb helyen 3 hónap, naponkénti egy óra, — bibliaolvasással és a Heidelbergi káté ismertetésével. A konfirmációi vizsga a régi szokásos időben: nyári vizsga utáni vasárnapon a templomban történik. Sárospatak áldozócsüdtörtökön konfirmál, miután előző vasárnap a vizsgát már megtartotta. Taktaszada is külön választja a vizsgát és a konfirmációt. A legtöbb gyülekezet a konfirmációt az iskola elhagyási idejéhez köti, mert az elszéledéstől félti a konfirmandusokat, akik 14 éves korukban már napszámra járnak.

c) *Anya- és csecsemővédelem,* az Orsz. Stefánia-Szövetség hivatásának ismertetésében s annak erkölcsi és anyagi támogatásában nyilvánul. Néhol azonban maguk az anyák és csecsemük is részesülnek — szükség szerint — segélyezésben.

d) *Szegény-gondozás.* A szegényekről alig egykét helyen van nyilvántartás. Természetbeni vagy pénzbeli segélyben részesülnek. Több helyen van ref. egyházi-, másutt községi menház.

III. *A gyülekezet hitélete.* Általában felemelő érzést kelt. A bibliát olvassák a templomi istentiszteleteken, vallásos estélyeken, iskolákban, hittanórákon, sőt a tanítás megkezdésekor is, — s ahol vannak: bibliakörökben. Minden család birtokában meg van a biblia; pótlásáról árusítás és ajándékozás útján történik gondoskodás. A heidelbergi kátét a templomban, másutt a vallásos estélyeken szórványosan magyarázzák, — konfirmandusok előtt ismertetik. Vallásos estélyek Bodrogalom kivételével mindenütt tartatnak közismert programmal, pár helyen vetített képes előadással. Fűthető templomról nem tud egy jelentés sem Alsó-

zemplénben. Ahol szükséges: gyertyával, petróleummal, villannyal kivilágítják vallásos estélyeken a templomot. Gyülekezeti terem 2—3 helyen van. Házi istentisztelet általánosan el van terjedve Cigádon, másutt csak szórványosan van. Az új énekes-könyv a legtöbb helyen használatban van; néhol a Hozsannát és Halleluját is használják. Esketések, temetések alkalmával a legtöbb helyen diktálás után énekel a gyülekezet, — főként falukon. Egyházi énekkar a legtöbb gyülekezetben van; néhol szerepet visz az ismeretlen énekek betanításában. A serdülő ifjúsággal vagy az ismétlőiskola, vagy a Levente-Egylet, vagy az Ifj. Egyesületek körében, vagy seholsem foglalkozik a lelkész; néhol nehézségekről panaszkodnak. Speciális munkát végez Sátoraljaujhely (kórház, fogház, rendőrség) és Cigánd, hol a cigányok evangélizálása folyik.

b) *Egyesületek.* Ref. egyesületek rendesen: az énekkarok, az ifjúsági egyletek, a nőegyletek jóváhagyott és jóvá nem hagyott alapszabályokkal. Úgy a gyülekezettel, mint a belmissziói bizottsággal a legmegértőbb viszonyban vannak. A legtöbb gyülekezet képviseltette magát az I. Orsz. Presbiteri Értekezleten, vagy a Ref. Nagygyűlésen, és az ORLE konferenciáján. Nyomai mutatkoznak olyan kísérleteknek, hogy a gyülekezetek egymást meglátogatják.

c) *Iratterjesztés.* Saját lapja csak Sátoraljaujhelynek van. A legtöbb gyülekezetben olvassák a Ker. Családot, a Téli Ujságot s ezeknek Naptárát, terjesztik a Sylvester-kiadványokat, Bethlen-könyvtárt, Méliusz kis könyvtárát, Koszorú füzeteket és több más vallásos nyomtatványt, amelyek között még tekintélyes hely jut az öreg Szikszaynak. Ahol szekták léptek fel, ott részint felvilágosító propagandával, részint iratterjesztéssel védekeznek a lelkész; mindössze Sárospatak rubrikája üres ennél a kérdésnél. A kiosztott iratok száma igen különböző; Ujtestámentumot és konfirmációi emléklapot

általánosan osztogatnak. Örvendetes jelenség, hogy a régiekhez új egyházi- nép és ifj. könyvtárak vannak alakulóban.

d) *Adakozási készség* általában gyenge; mikroszkópi kicsinységben marad el külföldi hittestvéreink példaadása mögött. Adakozások történtek: Nagypénteki Ref. Társaságnak, Kálvineumoknak, Brit és Külföldi Bibliatársulatnak, Vakok-siketnémák orsz. intézetének és templomot építő egyházak számára.

e) *Fegyelmezés*. Egyházmegyeileg jóváhagyott fegyelmi-szabályzata csak Sárospataknak van, de a fegyelmezés munkája: intés, feddés és kizárás büntetésének alkalmazásával már megindult. A vasárnap megszentelésére, a közélet krisztianizálására vallanak azok a jelentések, amelyek a vasárnapi korcsmázás, a szombati zajos lakodalmak, halotti torok megszüntetésére irányulnak. A reverzális adókat a legtöbb helyütt kizárják a gyülekezetből.

f) *Munkatársak*: Segédlelkészek, tanítók s tanítónők, papnék, presbiterek s buzgó vallásos életű férfiak és nők, Tokajban egy diakonissza is. Tiszteletdíjról nincs említés téve. Munkatársak intézményes neveléséről gondoskodik Saujhely belmissziói iskolájával; másutt az ifj. egyletekben nevelődnek e gyülekezeti munkások.

g) *Diaspora missziót* a legtöbb lelkész végez a tanyákon. Tanköteleseik vallásoktatását iskoláikban a lelkész végzi. A szórványi hivek vásár- és ünnepnapokon bejárnak az anyaegyház templomába, viszont időközönként a lelkész is felkeresi őket istentisztelet tartása, úrvacsoraosztás és iratok ajándékozása céljából. A szórványok gondozásához az egyházak rendszeren semmi anyagi áldozattal nem járúlnak hozzá. A lelkészek gyalog, vagy saját fogatukon keresik fel hiveiket. Dicséretes kivétel, ha az uradalom ad kocsit.

h) *Külső és belső ellenfelek*. A belmissziói munka akadályai: a megszokotthoz való ragasz-

kodás, munkatársak hiánya és olykor tájékozatlanság az arra hivatalosak részéről. A r. kath. egyház hatását főleg a temetők kivilágításában látják. A fellepett szekták: baptisták, adventisták, millenisták, amelyeknek a terjedése ellen felvilágosító előadásokkal, a ref. üntudat emelésével behatóbb lelki gondozással, elleniratokkal, a szószék eszközeivel és Patakon keresztelési beszédekkel küzd a lelkész.

i) *Áttérők* körül kellő előkészítő munkáról szól 1—2 jelentés, de áttérő ritka, mint a fehér holló; a zsidó misszió sajnos, teljesen eredménytelen. A pogány misszió támogatása itt-ott ismeretető előadásokban és szórványos pénzbeli támogatásban merül ki.

Belmissziói bizottság előadó fenti jelentését, mely tekintettel arra, hogy több helyről még ez ideig sem érkezett be a kivántatott belmissziói jelentőív, — bizonyos hézagokat mutat: tudomásul veszi és tisztelettel javasolja a Nt. egyházmegyei közgyűlésnek, hogy a most kezdődő munkaévben az adott konventi belmissziói program alapján a gyülekezeteket fokozottabb mérvű munkálkodásra, belmissziói tevékenységre serkenteni méltóztassék.

3. Tárgyaltatott a f. évi tavaszi egyházker. közgyűlés 45. sz. jegyzőkönyvi pontja alapján az Egyetemes Konvent azon határozata, mely sajnálattal vette tudomásul, hogy a kultuszkormány a tanterv túl magas óraszám miatt az állami és községi népiskolák vallásóráinak szaporításáról nem gondoskodhatik, ez okból felhívta az Egyetemes Konvent az egyházkerületeket: gondoskodjanak a nem református iskolákat látogató gyermekeink vallásos szellemének behatóbb ápolásáról.

A kérdéshez az ügy fontosságára tekintettel többen hozzászóltak. A hozzászólások lényege abban foglalható össze, miszerint egyházunk nem akar lemondani arról a jogáról, hogy a saját tanügyi programja alapján készítsen magának tervet. A hozzászólások és az előadói javaslat után

Belmissziói bizottság tisztelettel javasolja a Nt. egyhm. Közgyűlésnek, kötelezze el a lelkészeket arra, hogy vegyék pásztori gondozásuk alá a nem felekezeti iskoláinkba járó gyermekeinket a vasárnapi iskolában végzendő vallástanítás keretében.

4. Olvastatott a Főt. egyh.-ker. Közgyűlés f. évi július hó 12-én tartott ülésének 118. jegyzőkönyv sz. alatt hozott azon határozata, melyszerint az *egyke* elleni küzdelem tárgyában az Egyetemes Konventre felterjesztendő konkrét javaslatának megalkotásánál szükségét látja annak, hogy e rendkívül fontos, a nemzet életébe vágó kérdés minél szélesebb körben tárgyalassék meg. Amiért is ezt az ügyet az egyházmegyékhez azzal teszi le, hogy őszi gyűléseiken tegyék alapos megbeszélés tárgyává s idevágó véleményes javaslataikat terjesszék az őszi kerületi gyűlés elé.

Többek hozzászólása után

Belmissziói bizottság arra az álláspontra jut, hogy az *egyke* elleni küzdelemben egyházi téren csak korlátolt eszközök állanak rendelkezésünkre. A kezünk meg van kötve és így legfeljebb csak fél eredményt tudunk elérni. Nagyobb eredményt várunk attól, ha az állami törvényhozás erélyes kézzel nyúl bele a kérdésbe s radikális intézkedésekkel jön az egyházak segítségére. Főképen örökösödési téren le-

hetne a bajt orvosolni. Korlátozni kellene az egy gyermekkel bíró család örökösödési jogát, a több gyermekkel megáldott családokat pedig nagy adókedvezményben lehetne részesíteni. — Bizottság tisztelettel ajánlja e javaslatot a Nt. Közgyűlés figyelmébe.

5. A konventi belmissziói ügyrend 6. §. b) pont második bekezdésében előírja, hogy az egyházmegyék belmissziói bizottságai ügyvezető-alelnököt is tartoznak választani a maguk kebeléből. E rendelkezésnek eleget teendő,

Belmissziói bizottság az ügyvezető-alelnöki tisztségre egyhangulag dr. Filep Gusztáv taktaszadai lelkészt választotta meg, melynek tudomásul vételét tisztelettel kéri a Nt. e.-m. Közgyűléstől.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kmf.

Szabó Andor
a bizottság jegyzője.

Kiss Ernő
esperes, elnök.

Egyhm.-i gyűlés belmissziói bizottság jelentését tudomásul veszi és tett javaslatait határozati erőre emeli.

9. Olvastatott és tárgyalatott a tanügyi bizottság következő jelentése:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, az alsózempléni ref. egyházmegye tanügyi bizottságának 1927 szept. 26-án tartott gyűlésében.

Jelenvoltak: Pataki Sándor lelkesz-elnök, Elekes Imre világi elnök, Kiss Ernő esperes, Hegedüs László, Hodossy Béla, Forgács Gyula, Szathmáry Ferenc, Szabó Ador, Kósa Szabó Pál, Batta János, B. Tóth István, Janka Péter, Kocsár István, Kató János, Pongrácz Sámuel, Filep Sándor, Barta Lajos, Kántor Mihály és Tóth Kálmán bizottsági tagok, az utóbbi úgysis mint bizottsági jegyző.

1. Világi elnök üdvözölvén az egybegyűlt bizottsági tagokat s magát a tanügy lelkes szolgálatára felajánlván, a gyűlést megnyitja.

2. Egyházi elnök szívesen üdvözölvén elnöktársát s működésére Istennek áldását kérve, felolvassa az egyházmegye népiskoláinak 1926/27. évi állapotáról szóló következő jelentését:

Mélyen tisztelt Tanügyi Bizottság!

Az alsózempléni ref. egyházmegye népiskoláinak 1926/27. évi állapotáról szóló jelentésemet az iskolalátogatók által hozzám betérjesztett hármas jelentés alapján állítottam össze.

I.-ször az iskolalátogatók meggyőződését összefoglaló írásbeli köri összjelentésekből;

II.-szor az egyes iskolákra vonatkozó iskolalátogatósi jegyzőkönyvekből;

III.-szor az egyes körökre vonatkozó statisztikai kimutatásokból.

I.

Az iskolalátogatók köri összjelentéséből kitűnik, hogy az alsózempléni egyh.-megye területén a lefolyt iskolai évben a tanügyi viszonyok eléggé kedvező képet mutatnak. A tanítók hivatásuk magaslatán állva, hazafiasságban és egyháziasságban dicsérendő buzgósággal oktatták, nevelték gyermekeinket s egy-két szórványos esettől eltekintve — ahol azonban felettébb való baj nincs —, mindenütt az elismerés pálmáját lehet odanyújtani magyar nemzedékünk nevelőinek. Az új tanterv és tanönyvek megjelenése és szolgálatba állítása bizony-

talán, kapkodó és ideges helyzetet teremtett ugyan s ebből kifolyólag is az iskolák kiváló érdemjegyei a múlt évihez képest némi visszaesést mutatnak, de reméljük, hogy az új tantervnek alaposabb megismerése, átértése s ennek megfelelő, az új tankönyvek figyelembevételével helyesen készített tanmeneteknek pontos betartása egy-két év alatt szanálni fogja a bizonytalan helyzetet.

Ma, amikor az anyagiasságba merült hitetlenséggel szemben a külső vallásosság nem veheti fel a küzdelmet a győzelem reménységében s épen azért belső elmélyülésre, bizonyosságot tévő hitre, a hitnek diadalszerzésre alkalmas gyümölcseire is van szükség; ma, amikor az anarchista, kommunista nemzetköziség idejében összeomlott haza föl-építésére díszmagyaros hazafiaskodás helyett destruált lelkeket kell előbb megépíteni s ezeknek kell előbb felépülni; a destruktótól érintetlen, de a terhek súlya alatt panaszkodó elemeket kell kintartásra bírni s kintartókká formálni; a buzgóknak az önfeláldozásig is jó honfiaknak és egyháztagoknak maradni; ma, amikor az ismeretek rengeteg erdejében nem egy elemista, hanem az enciklopedista is eltéved, épen azért ma már minden tudománynak külön specialistája van: ma a versenyben, — ha nem elől is, — csak úgy futhatunk, ha nem csupán az elmézésre, hanem főként az életre nevelünk! Az új állami tanterv ezt az elvet tartja szem előtt és nem csalódom, ha azt állítom, hogy iskolalátogatóink is ennek az elvnek tudatában panaszkodnak a gyakran tapasztalt elmézés (innen: az éneklésszerű előadás!) miatt. Mi ez alkalommal felhívjuk tanítóink figyelmét arra, hogy az életre neveljenek, mert ha valamikor, úgy most már igazán erre van szükség. Nem zárjuk ki teljesen az elmézését sem, de a fősulyt az ért lem és érzelem nemes irányú fejlesztésére kell fektetni.

Nagyon ajánlatos lenne, ha az új tanterv alapján mintaképen jó tanmenet készülne s kiváló tanítóink gyakori körüli összejevetelek alkalmával

mintatanításokat tartanának. Így a cél könnyebben és hamarább lenne elérhető.

Sajnos, hogy az új tankönyvekkel tanítóink nincsenek megelégedve, de ha már a bajon nem segíthetünk, adjuk meg türelemmel magunkat sorunknak és ne használjunk idegen kiadású műveket, mert ezzel csak magunknak árthatunk.

Itt említem meg, hogy Kántor Ferenc ricsei tanító, ki a tanügy szolgálatában 47 évet töltött, melyből 45 év Ricsére esik, hűséges, hasznos és mindenkor dicséretes működése után ebben az évben nyugalomba vonúl. Tegyük a kiváló, de már megfáradt munkás előtt tisztességet kérvén számára Istentől egészséget és jólétet a jól megérdemelt nyugalom napjaira.

II.

Az iskolalátogatási jegyzőkönyvekből kitűnik, hogy :

1. az iskolai év a legtöbb helyen szept. közepén kezdődött, miután a vall. és közokt. min. úr szünetidő meghosszabbítását célzó rendeletét a legtöbb iskola figyelembe vette és így kihasználta. Néhány iskola szept. 1-én nyílt meg, azonban a s.-hídvégi építkezés miatt okt. 4-én, a simai tankönyvhiány miatt (aminek a szülék szűkkeblősége volt az oka) nov. 4-én, a makkoshotycai typhusjárvány miatt okt. 17-én. Az iskolai évet június 19-től kezdődőleg június végéig zárták be mindenütt. Tiszakarád járvány miatt 9 hónapig tanított, a berzéki iskolában egy hónapi szünet volt lelkes-tanító választás miatt, a sajókesznyéti iskola pedig szintén járvány miatt szünetelt dec. 23-tól febr. 28-ig és május 6-tól június 16-ig s épen emiatt az iskolalátogatóság osztályozni sem tudta, mivel jelenléte idején a gyermekek nem lehettek iskolában.

2. A gyermekek mindenütt a törvényszabta életkorban adatnak fel az iskolába s ennek megfelelőleg lépnek felsőbb osztályokba. Szükséges

azonban, hogy Sárospatak nagy figyelmet fordítson a ref. tankötelesek összeírására, ill. a ref. tankötelesek számának ellenőrzésére, hogy a nem felekezetünkbeli iskolába járókról is pontos számot tudjon adni. Erre a célra jelöljön ki valakit az egyházból. Cigánd és Sátoraljaújhely is figyelembe veheti ezt az utasítást.

3. A tanítást az új tanterv és tankönyvek szerint próbálták végezni tanítóink. Vannak azonban néhányan, akik nem voltak képesek elvégezni az összes tananyagot, ami valószínűleg hibás tanmenetünknek is tulajdonítható; épen azért újból hangsúlyozom a minta-tanmenet elkészítését és kézbeadását, ami egyöntetűbbé teszi majd az összesség munkáját.

4. Felekezeti iskoláinkban a hitoktatást kellő eredménnyel csaknem mindenütt tanítóink végzik s a növendékek rendszeres felügyelet mellett járnak hétköz- és vasárnaponként az istenházába. A növendékek megfelelő jártasságukról tettek bizonyosságot a bibliában és énekelni is szépen tudnak. Két helyen: Bodrogolasziban és Erdőhorvátiban nem várván rá rendeletet — két lelkésztestvérünk maga látja el felekezeti iskoláinkban a vallás- és énektanítást kitünő eredménnyel. Győri Kálmán ez évben Erdőhorvátiban, Halmy Miklós pedig Bodrogolasziban már régebbi idő óta. Az utóbbi az ismétlődő iskolásokkal nyilvános vallásvizsgát tétetett, melyen a növendékek a Heidelbergi Káté és Biblia alapos ismeretéről tettek tanúbizonyosságot. Erről jegyzőkönyv is vétetett fel s csatoltatott az iskolalátogatói jelentéshez. Halmy Miklós lelkésztestvérünk ezzel a követésre méltó nemes és dicséretes munkálkodásával bizonyosságát szolgáltatja a lelkészi pályára való rátermettségnek, mely rátermettség alázatos, józan s mértékletes étellel párosulva, e pályának csak dísz és értéket kölcsönözhet.

A nem felekezeti iskolába járó mindennapi és ismétlődő iskolások vallásos oktatásáról is történt mindenütt gondoskodás kivétel nélkül s itt ez alka-

lommal Móricz István zombori lelkésztestvérünk kiválósága előtt kell meghajtanunk az elismerés zászlaját.

5. A tanulók Bodroghalászon kívül mindenütt el voltak látva a szükséges értesítő könyvecskékkel (Bodroghalászban utólag ez pótoltatott) és tankönyvekkel s ezeket a szülék szerzik meg. A símaiak e tekintetben nagyon szükkeblűek. Itt szívesebben adnak szénát az ökörnek, mint lelki eledelt a gyermekeknek! A símaiak gyermekeik iránti kötelességeiknek teljesítésére egyh.-megyeileg figyelmeztetendők. Szegény tanulóknak tankönyvekkel való ellátásáról több helyen gondoskodtak. A gondoskodás részint egyházi, részint községi, részint szövetségi segélyből történt. Zemplénagárdon 116 P, Révleányváron 12 P, Alsódobszán 10 P, Taktaharkányban 32 P, Semjénben (lelkész és tanító behajtott járuléka) 56 P; Erdőbényén 20 P, Sárospatakon —, Erdőhorvátiban 20 P, Tolcsván 16 P, Olaszliszván 40 P, Makkoshotyán 13.60 P, Bodrogsárán —, Golopon 12 P, Tállyán —, Tokajban (ruha- és könyvsegély, államsegély: 560 P + nőegyleti adomány 160 P) = 720 P, Tarcalon 80 P, Prügyön 16 P, Gesztelyben 12 P, Tiszalúcon 120 P, Nagyrozvályon 98.32 P, (tantestületi gyűjtés). Összesen: 1393.92 P fordítottatott erre a célra. Illő, hogy a jótéteményért köszönettel adózzunk.

6. Az iskolai naplót két helyen nem találta rendben az iskolalátogatóság. Vajdácskán a Pálur József és Bodroghalászban a Szilágyi András iskolájában. Az utóbbi tekintettel arra, hogy iskolájában némi haladás volt észlelhető, arra utasított, hogy aug. 20-ig naplóit rendezze, mert különben reá nézve a kegyelem mértéke betelt. Pálur József ügyében egyhm. közgyűlésünk más helyen van hivatva dönteni.

7. Mulasztás mutatkozik betegség és ruhátlan-ság, néhol a szülék gondatlansága és az előljáróság erélytelensége miatt (p. o. Erdőhorvátiban, Megyaszón). Ezek felhívandók az erélyes eljárásra.

8. Az iskola felszerelése a legtöbb helyen még mindig hiányos. Erre a célra — t. i. felszerelésre — 12 helyen összesen 1400 P 95 f. fordított. Legtöbbet áldozott Golop, 400 P-t egy harmoniumra, Erdőbénye 320 P-t iskolapadokra. Az iskolafentartók utasíttassanak a felszerelés gyarapítására. Katona fegyver nélkül nem harcolhat!

9. Számot kell adnunk a tanítói szakkönyvtárakról és az ifjúsági könyvtárakról. Ez alkalommal minden iskolafentartó figyelmeztetve lett, hogy ha a jövőben az iskolalátogatóság jelentéséből az tűnik ki, hogy a beiratási díjak nem fordítottak rendeltetési céljukra — a fegyelem elkerülhetetlen lesz. Különben egyh.-megyénk területén a tanítói szakkönyvtárakban összesen 321, az ifjúsági könyvtárakban pedig 1933 kötet könyv van gondosan kezelve leltár mellett s a felszerelésre, fejlesztésre 242 P fordított, holott a mindennapi tankötelesek létszámát véve alapul, erre a célra legalább is 3000 P-t kellett volna fordítani a lefolyt iskolai évben. Egyh.-megyénk Egyet. Konventünk által felhívott a kultusz min. úr megállapított könyvtárjegyzék megbírálására és javaslattételre. A bírálatot elnöktársam és két tanító szakvéleményének meghallgatása után megadtam. Egyet. Konventünk idevonatkozó határozatát már meg is hozta. Javaslatainknak a népkönyvtárra vonatkozó része figyelembe részesült.

10. Rajz, slöjd, női kézimunka tanításáról mindennünnen érkezett jelentés, csak Csobajról nem. Bájon szép eredményt láttunk, dacára, hogy egy tanító küzd és munkálkodik tömegek között segítség nélkül s amellet az iskola építés gondját is sikerrel viseli. Tanító : Posta Sándor.

11. Községi faiskolákban rendszeres oktatásban részesülnek növendékeink a fanemesítésből és konyhakertészetből.

12. Néhol a test edzése is édes gyermek, hiszen már tornaszerekről is hallunk említést szórványosan. Kell ez is. Ép testben lakik ép lélek!

13. A tanítói lakásviszonyok néhol rendezésre szorulnak. Nagyon fontos dolog, hogy a tanító ne lakbért vagy bérelt lakást kapjon, — mely körülmény bizonytalanná teszi elhelyezkedését, úgy lakás, mint kert berendezését, hanem legyen az iskolafentartó egyháznak saját tulajdonát képező tanítói lakása a megfelelő gazdasági épületekkel és kerthelyiségekkel, hol a tanító és családja nyugodt lakozást vehessen, kertet plántálhasson, — nőtlen tanító idején családot alapíthasson s magának csendes, zavartalan otthont és jövőt biztosíthasson. Maguknak az egyházaknak is eminens érdeke ez, mert így nem lesznek kiteve a gyakori tanítóváltásnak s nem kell időről-időre, sőt gyakran hónapról-hónapra gondoskodniok, hogy hol helyezték el tanítójukat. Cigándon 6 tanerő közül csak 3-nak van biztosított lakása, Karádon 1, Ricsén, S.-Hídvégen, Lácán (épül), M.-Hotykán, Óndon, Bájon (m megszervezés alatt) szintén 1—1 tanítói lakásra van szükség, míg Sárospatakon 3-a. Ugyancsak szorgalmaznunk kell a szükségtantermek bezűntetését és újak építését. Cigándon (elhatározott), Karádon, Lácán (épül), Makkoshotykán, Óndon, Bájon (tervezés alatt). Meglévő tanítói lakások és iskolák mellékhelyiségeikkel, kerítéseikkel rendbe hozandók: Tokajban (vakolat, kerítés, árnyékszék), Csobajon (iskolai előszoba padlója), Óndon (minden), M.-Hotykán (tető), Simán (árnyékszék), Erdőhorvátiban (árnyékszék), Kesznyétenben (árnyékszék), Révleányváron (kemence és árnyékszék), Karádon (árnyékszék), Ricsén (egy tanítói lakás). Megyaszón Bajusz Imre és Ujvári Katalin tantermeik tisztátalansága miatt figyelmeztetendők.

14. A tantermek takarításáról, fűtéséről, ivóvizéről részint az iskolafentartó egyházak iskolaszolgák által, részint maguk a gyermekek gondoskodtak. Itt az ideje, hogy az utóbbi beteges tünet megszűnjön.

15. Az iskolák állami felügyeleténél nem tör-

téntek sehol autonomiánkat sértő beavatkozások.

16. A helybeli lelkipásztorok és iskolaszékek tagjai gyakran látogatták az iskolákat.

17. Tanítók és iskolaszéki tagok között mindenütt jó viszony van.

III.

Az egyes körökre vonatkozó statisztikai kimutatásokból kitűnik, hogy:

1. van az alsózempléni egyh.-megye területén 51 kiváló, 31 kielégítő és 2 osztályozatlan iskola.

Kiváló iskolák: Cigánd 4, T.-Karád 3, Ricse 2, Zemplénagárd 1, Révleányvár 1, T.-Luc 3, Sajóhidvég 1, H.-Németi 2, Gesztely 2, Ujcsanáros 1, Megyaszó 1, T.-Harkány 1, Karos 1, N.-Rozvány 2, Semjén 1, Láca 2, Erdőbénye 2, Erdőhorváti 1, O.-Liszka 2, Viss 1, Kenézlő 1, Sárospatak 4, B.-Olaszi 1, Szerencs 1, Tállya 1, Tarcal 3, Prügy 1, Báj 2, Csobaj 1, T-Laadány 2.

Kielégítő iskolák: Cigánd 2 (Hadnagy János és Tömösvári Ferenc), T.-Karád 1 (Balázs Béla), Ricse 1 (Sípos István), Sajóhidvég 1 (Thuróczy Miklós), Berzék 1 (Bényei József), H.-Kak 1 (Ugrai Emilia), Sóstófalva 1 (Lurecz Árpád), Alsódobsza 1 (Vojtkó Béla), Megyaszó 2 (Bajusz Imre és Hankó Adorján), Legyesbénye 1 (Matusz Béla), Taktaszada 1 (Orosz László), T.-Harkány 1 (Molnár Miklós), Vajdácaska 1 (Pálur József), Karcsa 1 (Kántor Lajos, helyettes: Máthé Gyula), Sima 1 (Nyerges István), Tolcsva 1 (Komlóssy István), Makkoshotyka 2 (Bokor Jenő és Kolumbán Piroška), Györgyarló 1 (Filep István), B.-Halász 1 (Szilágyi András), B.-Sára 1 (Csernyk József), Ónd 2 (Rácz Endre és Bajusz Zoltán), Monok 1 (Kiss András), Golop 1 (Sztrogh Albert), Tokaj 1 (Szily József), Prügy 1 (Gérecz József), T.-Kenéz 1 (Torjai Imre), Csobaj 1 (Jeney Domokos).

Nem kielégítő ez alkalommal — Istennek hála — nincs. Azonban van 2 osztályozatlan, a kesznyéteni

2 tanerős iskola járvány miatt nem volt vizsgálható és így osztályozható.

2. Tanítói állás üresedésben van 2. Egy Lúcon, egy pedig Bájon. Az utóbbi helyen lakás és iskolahiány miatt. A lúci üresedés oka nem közöltetett. A tanerők osztályösszevonással működtek.

3. Helyettesítés történt 2 helyen. Tiszakarádon a tanítónő betegsége miatt (osztályösszevonással pótoltatott), Kesznyétenben a tanítónő fegyelmije, ill. állásától való felfüggesztése miatt (helyettes: Cselényi Ida).

4. Középfokú iskolába járt fiu: 281, nő: 117. Ref. lelkek száma: 54,740. Egyházközségek száma: 66. Az összes ref. tanköteleseket befogadó iskolát tart fenn: 44, részben befogadót: 6, iskolát nem tart fenn: 16 egyház. Az egyházközségek által fenntartott mindennapi iskolák száma: 50, általános ismétlőé: 24, gazdasági ismétlőé: 20. A mindennapi iskolák közül hat osztályu: 46, öt osztályu: 4, egy tanerős: 28, két tanerős: 15, három tanerős: 4, négy tanerős: 2, hat tanerős: 1. Részben osztott: 22, osztatlan: 28. Vegyes: 50. A tanulók létszáma 60-on alul van 62 tanteremben, 60—80-ig 14 tanteremben, 80—100-ig 4 tanteremben. A túlszufolt-ságot részint tanítóhiány vagy helyettesítés miatt osztályösszevonások (Bájon, Tiszalúcon, Karádon), részint az alsóosztályu növendékek nagyszáma (Cigádon, Hernádnémetiben, Nagyrozvágyon), részint más felekezetü növendékek beiskolázása (Semjénben, Taktaharkányban, Ricsén, Zemplénagárdon, Leányváron), részint iskolahiány (Szerencsen, Karcsán, Semjében is, Újcsanáluson, Taktaszadán, Taktaharkányban is, Zemplénagárdon is) okozzák. Ennél fogva új iskolák építésére és új tanerők beállítására lenne szükség: Taktaharkányban, Zemplénagárdon, Szerencsen, Karcsán, Taktaszadán, Ócsanáluson új községi iskola épült s ez tehermentesíteni fogja az új csanálosit. Leányváron is új r. kath. iskola épül s ez a ref. iskolát fogja tehermentesíteni. Semjén még egy ideig tarthatja

magát, azonban, ha vagy a másfelekezetűek szaporodnak, vagy a mieink is előre fejlődnek: az újabb iskola fel- és tanerő beállítása elkerülhetetlené válik és pedig rövid időn belül.

5. Iskolaépületek száma: 63, a tantermeké: 77. Ebből megfelelő 70, megnemfelelő: 7 tanterem. Cigándon 1, Karádon 1, Ondon 1 szükségstanterem, Tiszalúcon 1, Hernádkakban 1, Bájón 1, Alsódobszán 1 és így Tiszalúcon, Aldobszán és Hernádkakban is szorgalmaznunk kell a tantermek megfelelővé tételét. Új iskola épült 1, két tanteremmel Sajóhidvégen.

6. Iskolák felszerelése tanszerekkel teljes 6 tanteremben, hiányos 71-ben. Egyházak tulajdonában lévő tanítói lakások száma 70, bérelt vagy községek által adott szükséglakások száma: 12. Okleveles férfi tanító van: 66. nőtanító: 17, összesen 83; ezek között van egy okleveles helyettes is (Cselényi Ida). Vallástanítást végez 15 lelkész, ill. segédlelkész.

7. Ref. mindennapi tankötelesek száma fiú: 2338, leány: 2331, összesen: 4669. Ebből ref. felekezeti iskolába beiratkozott fiú: 1791, leány: 1798, összesen: 3589. Évközben kimaradt vagy meghalt fiú: 56, leány: 50, összesen: 106. Járt az év végéig fiú: 1735, leány: 1748, összesen: 3483. Hat osztályt végzett fiú: 152, leány 151, összesen: 303. Más felekezetű iskolába járt fiú: 20, leány: 33, összesen: 53. Állami vagy községi iskolába járt fiú: 527, leány: 500, összesen: 1027, kiknek vallásos oktatásáról mindenütt volt gondoskodás és pedig mint a jelentésekből kitűnik, mindenütt kiváló eredménnyel 20 helyen. Vallásos oktatásra fordított egyh. forrásból: 1118 P 88 f, más forrásból: 3802·80 P, összesen: 4921·68 P. Felmentetett törvényes címen 4 fiú és 6 leány. Iskolakerülő volt fiú: 6, leány: 2. Ref. felekezeti iskolába járt más vallású fiú: 242, leány: 216, összesen: 458. Mulasztott félnapok száma igazolt: 39,519, igazolatlan: 3903, összesen: 43,422.

8. Ref. ismétlő tankötelesek száma fiú: 1204, leány: 1305, összesen: 2509. Ebből ref. felekezeti iskolába járt fiú: 880, leány: 965, összesen: 1845. Más jellegű iskolába járt fiú: 324, leány: 340, összesen: 664. Törvényes címen felmentetett fiú: 3, leány: 1, összesen: 4. Konfirmáltatott fiú: 402, leány: 451, összesen: 853. Mulasztott félnapok száma igazolt: 2175, igazolatlan: 878, összesen: 3053. A nem ref. ism. iskolába járó tankötelesek vallásos oktatása kellő eredménnyel szintén mindenütt — 22 helyen — ellátott. Iskolával kapcsolatos ifjúsági egyesület van 20. Ifjúsági könyvtár van: 32, tanítói pedig: 18. Ref. népoktatás fentartására fordított a lefolyt évben egyházi forrásból: 65,397.46 P, államsegélyből: 123,825.32 P, községi vagy más alapból: 2193.36 P, összesen: 191,416.14 P.

Végül az iskolalátogatók jelentésének alapján elkészítettem az egyházmegye területén működő tanítók 1926—7. iskola évi törzskönyvlapját s azt jelentésemhez csatolva tisztelettel betérjesztem azal a javaslattal, hogy ilyen törzskönyvlap, addig is, míg ennél jobb nem lesz, minden esztendőben készíttessék, s megőrzés végett az egyházmegyei levéltárba helyeztessék.

Ezek után jelentésem elfogadását tisztelettel kérve, magamat a mélyen tisztelt Tanügyi-Bizottság tapasztalt jóindulatába ajánlom.

Tanügyi-Bizottság lelkészi elnökének a népiskolai ügy minden ágára kiterjeszkedő s nagy gonddal és alaposan készített jelentését köszönettel veszi s annak egyes intézkedést kívánó pontjaira nézve a következő határozati javaslatokat terjeszti fel a nagyt. egyházmegyei közgyűlés elé:

1. Az új tanterv által teremtett bizonytalanság, kapkodás, idegesség kikerülése és a tanítási cél

könnyebb elérhetése végett bízta meg a nagytisztelű egyhm. közgyűlés a tanügyi bizottság elnökségét egy minta tanmenet és tanrend készíttetésével, mely az új tankönyvek figyelembe vételével készülvén, sokszorosítva nyomtatásban is megjelenne s ezen tanmenetek és tanrendek, mint útmutatók a tanítóknak az iskolák, ill. egyházak terhére megküldessenek.

2. Méltóztassék felhívni a tanítótestület elnökségének figyelmét arra, hogy az új tanterv tanulmányozása szempontjából szorgalmazná az egyes szünetelő tanítói körök újraműködését, melyekben gyakori összejövetelek alkalmával mintatanítások is tartatnának.

3. Utasítassanak tanítóink, hogy idegen kiadásu tankönyveket, még ha azok jobb kiállításúak, vagy olcsóbbak lennének is, ne használjanak.

4. A tanügy hűségese szolgálatában 47 évet nagy szorgalommal és odaadással eltöltött s most már nyugalomba vonult *Kántor Ferenc* ricsei tanítótestvérünk érdemei egyhm. jegyzőkönyvben megörökíttessenek, kérvén a hű munkásra a nyugalom napjaiban Istentől áldást s békességet.

5. Méltóztassék a tanügyi téren magát már több ízben kitüntetett *B. Tóth István* szerencsi tanító urat a főtiszt. és méltóságos Püspök úr által tiszteletbeli igazgató-tanítói állásra való kitüntetésre felterjeszteni.

6. A nagytiszt. egyhm. közgyűlés fejezze ki jegyzőkönyvi elismerését a ref. felekezeti iskolákban a vallást nagy szorgalommal és kiváló eredménnyel önként tanító *Halmy Miklós* b.-olaszi, *Győry Kálmán* E.-horváti s az állami iskolában tanító *Móricz István* zombori lelkésztestvérünk iránt, továbbá a két tanerős báji iskolát egymaga vezető s ott mindenben, különösen pedig a női kézimunka tanításában szép sikert felmutató *Posta Sándor* kiváló tanító iránt.

7. Egyh.-megyei elismerés és köszönet fejeztessék ki a szegény tanulók tankönyvvel való el-

látására segélyt juttató községeknek, szövetkezeteknek, egyházaknak, testületeknek és egyeseknek.

8. Hivassanak fel *Sárospatak, Cigánd* és *Sátoraljaujhely* a nem ref. iskolába járó ref. tankötelesek számának ellenőrzésére, hogy ezekről pontos számot tudjanak adni. Erre a célra jelöljenek ki valakit az egyházból.

9. Utasítsanak a *simai* ref. szülék, hogy tanköteles gyermekeiknek tankönyvekkel való ellátásáról idején gondoskodjanak s ezen utasítás a beszorgáló lelkész által a szülék tudomására hozassék azzal a figyelmeztetéssel, hogy a nagytt. egyhm.-i közgyűlés helyteleníti a simai szülék múlt évi gondatlan eljárását.

10. *Szilágyi András* bodroghalászi tanító, ki rendetlen iskolai napló ügyét úgy ahogy rendezte, a kegyelem mértékének betöltetett voltára figyelmeztetessék.

11. Egyházmegyei közgyűlés szolgabíró útján szorgalmazza az *erdőhorváti* községi előljáróságot arra, hogy az iskolai mulasztókkal szemben kellő szigort tanúsítson, a megyaszói tanítók pedig a nt. egyhm. közgyűlés által hivassanak fel az iskolai mulasztóknak mindenkor pontos kimutatására s a kimutatásoknak eljárás végett a községi előljáróság elé terjesztésére.

12. Utasítsa a nagytt. egyhm. közgyűlés az iskolafentartó egyházakat az iskolák kellő felszerelésére.

13. Hivassanak fel *Cigánd, Karád, Ricse, Sajóhidvég, Makkoshotyka, Ond, Sárospatak, Báj, Szerencs, Karcsa, Taktaszada, Zemplénagárd, Hernádkak, Alsódobsza, Tiszalúc, Tokaj, Erdőhorváti, Csobaj, Kesznyéten, Révleányvár*, hogy részint az egyház tulajdonát képező rendes tanítói lakásokról, részint tantermek pótlásáról, azoknak építéséről, részint a meglévőknek s azok mellék-helyiségeinek, árnyékszékeinek, kerítéseinek rend-behozásáról sürgősen gondoskodjanak.

14. Tiltassék meg az iskoláknak gyermekek által való fűtése, takarítása és vízzel való ellátása.

15. Méltóztassék felhívni a *báji* és *tiszalúci* egyházakat a II-ik, ill. III-ik tanerő megválasztására.

16. Méltóztassék figyelmeztetni *Bajusz Imre* és *Ujvári Katalin* megyaszói tanerőket tantermeik tisztátalansága miatt „Népiskolai szabályrendeletünk“ 11-ik §-ának utolsó előtti mondatára: „A tisztaságra való felügyelet elsősorban a tanító kötelessége.“

17. Az egyh.-megye területén működő tanítók törzskönyvlapja az iskolalátogatási jegyzőkönyv 24-ik pontja alatti minta szerint a tanügyi-bizottság elnöksége által minden évben elkészítettessék s egyházmegyei levéltárba helyeztessék.

18. Tekintettel arra, hogy az iskolák minősítését a statisztikai kimutatásban szereplő három érdemjeggyel teljes valóságában kifejezni nem lehet, méltóztassék a főtiszt. Egyh.-ker. közgyűlés útján felkérni Egyet. Konventünket arra, hogy a jövőben olyan statisztikai kimutatás nyomtatásáról méltóztassék gondoskodni, melyben a tanítás eredménye nem három, hanem legalább is négy érdemjeggyel legyen megállapítható, t. i. kiváló, jó, kielégítő s nem kielégítő érdemjeggyel.

Több tárgy nem lévén, a gyűlés véget ért.

Kmf.

Tóth Kálmán
tanügyi-biz. jegyző.

Pataki Sándor
tanügyi-biz. elnök.

Kató János
tanügyi-biz. tag.

Kocsár István
tanügyi-biz. tag.

Egyházmegyei közgyűlés a Tanügyi-Bizottság jelentését, kiemelve annak a népiskolai tanügy minden ágára részletesen kiterjeszkedő elnöki előterjesztését, —

elismeréssel tudomásul veszi s a bizottság összes javaslatait elfogadván, azokat határozati erőre emeli.

10. A ricsei egyház nyugdíjazás folytán megüresedett kántor-tanítói állásra Pataki István okleveles kántor-tanítót választván meg: a választás megerősítését s megválasztott Pataki Istvánnak az egyházmegyébe való bekebelezését kérelmezi.

Egyházmegyei közgyűlés a jogerőssé vált választás: — a beterjesztett okmányok, iskolaszéki és presbiteri jegyzőkönyvek alapján, — jóváhagyja, *Pataki Istvánt* a ricsei egyház kántor-tanítói állásában megerősíti s tőle az esküt kivéven — az egyházmegyébe bekebelezi.

11. Zemplénnvármegye kir. tanfelügyelője 2271/1927. sz. átiratában az esperesi hivatal figyelmét különös nyomatékkal hívta fel Pálur József vajdácskai tanító ama hanyagságára, hogy 1926. év október 12-ik napjától haladási naplót egyáltalán nem vezetett. Esperes tanfelügyelőség átírata alapján az egyházmegyei tanügyi-bizottság lelkész-elnökétől felvilágosítást kérvén Pálur Józsefre vonatkozólag: tanügyi-bizottsági elnök jelenti, hogy a haladási napló vezetését 1927 január havában — mint egyházlátogató — ő maga szorgalmazta, áprilisban a tanfelügyelőség, júniusban az iskolalátogató küldöttség és mert a tanfelügyelői átirat szerint is „a tanítási eredmény főleg számtanból és földrajzból gyenge, az írásfüzetekben fogalmazás nincs, kézímunkát a tanító nem tanított“: javasolja a fegyelmi eljárás megindítását.

A kir. tanfelügyelőségnek, egyházmegyei iskolalátogatóságnak s a tanügyi-bizottság lelkész-elnökének jelentése, illetve javaslata alapján, tekintettel arra, hogy *Pálur József* a jóakarató figyelmelme-

tetések dacára sem tett eleget kötelezettségének: egyházmegyei közgyűlés Pálur József vajdácskai tanító ellen az E. T. V. t.-c. 34. §. A) 1. és 4. pontjaiban felsorolt fegyelmi vétségek miatt a fegyelmi eljárás megindítását elrendeli.

12. Hegedűs László lelkész a *kaki* presbiterium által 1927. évre megállapított egyházi adófőkönyvet megerősítés végett, azzal a kéréssel terjeszti fel az esperesi hivatalba, hogy az adófőkönyv 17, 18, 27, 31, 33, 34, 45, 66, 75, 105, 110, 123, 133. sorszámai alatt felsorolt adófizető egyháztagokra nézve az ő vagyoni állapotuknak megfelelő, az egyházban érvényes adókulcs szerinti terménymennyiség kivetése rendeltessék el.

Egyházmegyei közgyűlés lelkész felebezésének helyt ad s a *kaki* presbitériumot az adófőkönyv 17, 18, 27, 31, 33, 34, 45, 66, 75, 105, 110, 123, 133. sorszámai alatt megnevezett egyháztagokra nézve az egyházban érvényes adókulcs szerinti terménymennyiség kivetésére s a helyesbitett adófőkönyvnek megerősítés végett az esperesi hivatalba leendő felterjesztésére utasítja.

13. Osváth Endre, bodrogzsadányi községi tanító 1927. év február 25-ikén kelt levelében lemondván az ottani ref. egyházban viselt előkönyörgő-organistai és hitoktatói tisztségéről, Esperes a zsadányi gyülekezet kérésére is megbízta Pataki Sándor kenézli lelkészt, hogy a bodrogzsadányi egyházba kiszállván, a presbiteriummal együtt oldja meg a hitoktatás- és ist. tisztelet-végzés kérdését.

A megoldás folyó év május 2-ikán az esperesi kiküldött jelenlétében aként történt meg, hogy a presbiterium a hitoktatás és istentisztelet végzésére megválasztotta Halmi Miklós bodrogolaszii lelkészt és Ker-

tész Sándor bodrogolaszii tanítót a felvett jegyzőkönyvben megállapított díjazással és kötelezettséggel.

Osváth Endre — noha Esperestől értesítést nyert, hogy az egyházmegye döntéséig is a május 2-ikán létrejött egyezés értelmében történik az istentisztelet és hitoktatás ellátása, folyó év aug. 29-ikén kelt levelében felháborodva tiltakozott Kertész Sándornak a zsadányi templomban való predikálása ellen, komolyabb következményekkel fenyeget; szept. 12-iki beadványában pedig arra kéri Esperest, hogy a — szerinte — törvénytelen egyezséget tekintse semmisnek, a zsadányi egyházat új határozat hozatalára utasítsa s a régi rendet az egyházban állítsa vissza.

Egyházmegyei közgyűlés megbízza a téli egyházlátogató küldöttséget, hogy ezt az ügyet a multa vonatkozóan is teljesen felderítse, a bodrogolaszi-i lelkészi díjlevelet, az Osváth Endrével annak idején kötött egyezséget — melyet Osváth szerint akkor az egyházmegyei közgyűlés is megerősített, és minden olyan iratot, vagy okmányt, amely ez ügyet világosítja, szerezzon be, döntés végett a tavaszi közgyűlés elé terjessze fel; addig pedig *Halmi Miklós* bodrogolaszi-i lelkészt megbízza, hogy a zsadányi hitoktatásról és istentisztelet végzéséről gondoskodják.

14. Az *alsódobszai* egyház Zemplénnvármegye Közig. Bizottságának 820/1927. sz. leiratával a régi s a követelményeknek meg nem felelő iskolája helyett új iskola építésére hivatván fel: az 1927 febr. 13.-i presbiteri gyűlés új iskola és tanítólakás építését határozza el s a maga részéről 3000 P 5 év alatt visszafizetendő kölcsön felvételét engedélyezi. Alsódobsza község képviselőtestülete a Közig. Bizottság fenti számú felhívására 6000 P s általa 5 éven át visszafizetendő kölcsön magárvállalásával siet az egyház segítségére, úgy, hogy

a régi iskola tantermét és annak előszobáját a leventék-, gyűléstartások- és táncmulatságok céljaira — az egyház tulajdonjogának érintetlenül hagyásával — igényli. Az új iskola a templom mellett levő, lelkeszi haszonélvezet tárgyát képező kertben építtetnék s lelkesz a tőle elvett kertért a pár lépéssel távolabb levő, temető melletti egyházi földből megfelelő területtel kárpótoltassék.

Az 1927 május 26-án tartott egyházközségi közgyűlés a presbiteri határozatot 44 szavazattal 2 ellenében megváltoztatja s csak új iskola építését fogadja el tanítói lakás nélkül s a maga részéről csak 2000 P kölcsön felvételét engedélyezi.

Lelkesz egyházközségi közgyűlés eme határozata ellen felebbezést jelent be azzal, hogy a régi tanítói lakás teljes kijavítása olyan sok költségbe kerül, hogy csekély költségöbbllettel az új is felépíthető.

Egyházmegyei közgyűlés a kölcsön felvételét s az új iskola helyül kijelölt kertnek megfelelő ingatlannal való kicserélését engedélyezi és jóváhagyja; a régi iskola használatára nézve a községgel haszonbéri szerződés kötését ajánlja, úgy, hogy a fenntartási és tatarozási kötelezettség mellett az évi bér az ott tartandó összejövetelek és táncmulatságok tiszta jövedelmének 25%-a legyen.

A május 26-án tartott egyházközségi közgyűlés határozatát — lelkesz felebbezésének elfogadásával — egyházmegyei közgyűlés megváltoztatja, illetőleg az egyházközséget a febr. 13.-i presb. gyűlés határozatával összhangzó határozat meghozatalára, vagyis új iskola és új tanítói lakás építésének elhatározására utasítja.

Végleges határozatot egyébként csak a tavaszi közgyűlésen fog hozni, mikorra a vonatkozó presbiteri-, egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyvek, a költségvetés és

jóváhagyott építési tervrajz beterjesztését elvárja.

15. Az *ondi* ref. egyház beterjeszti jóváhagyás végett iskolai épületének megújításából származó, mintegy 2300 P adósságának fedezetére kirótt, 2397·80 P összeget kitevő rendkívüli egyháziadó kivetését.

Egyházmegyei közgyűlés az *ondi* ref. egyház iskolai épületének megújításából származó adóság fedezetére kirótt 2397·80 P összeget kitevő rendkívüli egyháziadó kivetését, mivel az presbiteri és egyházközségi közgyűlési elfogadó határozatokkal is fel van szerelve és ellene a közszemlére való kitétel törvényes ideje alatt felelősen senki részéről sem adatott be, jóváhagyja.

16. A *bodrogkeresztúri* ref. egyházközség jóváhagyás végett bemutatja *Gróf Nemes Jánosné szül.: Bethlen Polixéna* grófnő és birtokos társai kúnszentmiklósi lakosok ajándékozási szerződését.

Az egyházmegyei közgyűlés Kúnszentmiklóson 1927. év május hó 5-én és Bodrogkeresztúrban 1927. év május hó 20-án kelt, a presbiterium és az egyházközség által szabályszerűen letárgyalt és elfogadott azon ajándékozási szerződést, melynek tanúsága szerint Gróf Nemes Jánosné szül.: Bethlen Polixénia, báró Huszár Pálné, gróf Nemes Polixénia, gróf Nemes Sarolta, gróf Nemes János és gróf Nemes András kúnszentmiklósi lakosok, a bodrogkeresztúri 20. sz. tjkönyvi betétben 1. sor 32 hr. 183 ö. i. számú ház és belhelyből az ő tulajdonukat képező vagyonrészt, a bodrogkeresztúri ref. egyháznak örök tulajdoni joggal ajándékozás címén átadták,

jóváhagyja és jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti s a kegyes adományozók nemes tetteit jegyzőkönyvében megörökíti. Jóváhagyandó volt az ajándékozási szerződés, mert az egyház, az ajándékba kapott ingatlanhoz minden teher és minden ellenszolgáltatás nélkül jutott.

Minthogy azonban a nyert ingatlanon a kolozsvári kir. adóhivatal javára hagyatéki illetékjárási van bekebelezve, mely illeték valószínűség szerint az adományozók által időközben kifizetve lett, továbbá a kecskeméti kir. pénzügyigazgatóság kérelmére, a kivetendő vagyonszállás az ingatlanra széljegyeztetett; utasítja az egyházmegyei közgyűlés a bodrogkeresztúri egyházat, hogy a bekebelezett terheket a kir. pénzügyigazgatóság útján töröltesse.

17. A *kenézlői* ref. egyház, a néhai Farkas Ferenc birtokos úr által a kenézlői ref. egyháznak, más célra fel nem használható s templomépítés céljára hagyományozott 1000 □-ölnyi belsőségnek eladását s a nyelendő vételárnak, a templomépítés költségeiből fennálló 10.000 pengős tartozás törlesztésére való felhasználását kéri.

Mielőtt az egyházmegyei közgyűlés ebben az ügyben érdemileg határozná, utasítja a kérvényező egyházat, hogy az eladni kért ingatlan tjkönyvi kivonatát mutassa be, szerezzé be eredetben, vagy bíróságilag hitelesített másolatban, azon ajándékozási szerződést, mellyel az egyház a kérdéses belhelyet néhai Farkas Ferenc úrtól nyerte. Szerezzé be néhai Farkas Ferenc úr bíróságilag elismert összes örökösétől azon kötelező nyilatkozatot, hogy a templomépítés céljára adományozott ingatlan eladásába s a nyert vétel-

árnak a templomépítés költségeiből fennálló tartozás törlesztésére való felhasználásába beleegyeznek s ha az egyházközség mindezeket beszerzi és bemutatja s ha az eladni kért ingatlant megfelelő árért értékesíteni tudja és ha az ajándékozó Farkas Ferenc úr ajándékozási szerződése különleges s el nem hárítható rendelkezéseket nem tartalmaz, az egyházmegyei közgyűlés a kérelmező egyház indokolt kérelmét érdemi tárgyalás alá veszi.

18. Tárgyaltatott a *nagyrozvágyi* ref. egyháznak kérelme ingatlan birtok eladása iránt.

Az egyházmegyei közgyűlés a nagyrozvágyi egyháznak azon határozatához, hogy az egyház tulajdonát képező s az úgynevezett Tagi-dűlőben levő 2 hold ingatlan birtokát eladhassa s annak vételárát a lelkészi lak melléképületeinek újjáépítésére fordíthassa — hozzájárul s felhatalmazza az elnökséget, hogy a megköteendő adás-vevési szerződést, ha a vételár megfelelő lesz, aláírassa s a jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez felterjeszthesse.

Jóváhagyandó volt a határozat és eladás azért, mert az eladás alá bocsátott 2 hold szántóföld nem törzsvagyon, mivel azt az egyház az 1920. évben pénztári feleslegéből azért vásárolta, hogy az akkor rendelkezése alatt álló pénzkészletét az elértéktelenedéstől megóvjá.

Jóváhagyja azért is, mert az építkezés elodázhatatlan s a mai rossz gazdasági viszonyok mellett rendkívüli egyházi adó-kivetés nem indokolt, és mert az eladást a presbitérium és az egyházközség, a törvényben előirt szabályszerű módon hozta

meg s határozatát megindokolta s az ellenfelebbezés vagy észrevétel nem adatott be.

Tudomásul veszi az egyházmegyei közgyűlés, hogy a kérvényező egyház a tjkönyvi kivonatot azért nem mutatta be, mivel az eladott ingatlan telekkönyve megszállott területen van.

19. A *taktaszadai* ref. egyház haszonbéri szerződésének jóváhagyását kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés a taktaszadai ref. egyház, mint bérbeadó, Bakó András és neje Láncki Zsófia gesztelyi lakosok, mint bérlők között, 1927. év aug. 30-án kelt haszonbéri szerződést, mint szabályszerűen létrejött okiratot jóváhagyja s a szerződés eredeti példányát a kérelmező egyháznak, másodpéldányát az illeték kiszabása végett a szerencsi m. kir. adóhivatalnak megküldi s határozatáról a bérbevevőket is értesíti.

20. A *tályai* ref. egyház beterjeszti jóváhagyás végett a Lakatos László és nejével 1927 augusztus hó 27-én kötött csereszerződést.

Az egyházmegyei közgyűlés a tályai ref. egyház és másrésről Lakatos László és neje között Debrecenben 1927 augusztus 27-én kötött csereszerződést jóváhagyja a tályai ref. egyház részéről azzal a fenn tartással, hogy annak jogereje előtt köteles szerződő fél az esetleg időközben bekebelezett zálogjogok törléséről gondoskodni, illetve az erről szóló szabályszerű törlési engedélyt rendelkezésre bocsátani és igazolni az ingatlant terhelő és az arra eső adóknak a kifizetését a szerződés időpontjáig a tályai egyházzal szemben.

Jóvá kellett hagyni a szerződést, mert az egyház értékben nem veszít, sőt nyer, miután az így meglevő telekből kettőt lehet alkotni, ami még az egyházra jelent lényeges eltolódást a telek értékelkedésében.

21. A *báji* ref. egyház beterjeszti a Mezei István és nejével 1927 június 25-én kötött és iskola céljaira vásárolt házasbelsőségre vonatkozó adásvételi szerződést.

Az egyházmegyei közgyűlés a Mezei István és nejével a *báji* ref. egyház által 1927 június 25-én kötött adás-vételi szerződést az ezzel kapcsolatban beterjesztett iratokkal együtt érdemi elintézés előtt hiánypótlás végett a *báji* egyháznak visszaadja s felhívja, hogy az ingatlanra vonatkozó hiteles telekkönyvi kivonatot és az ingatlan forgalmi értékét igazoló községi bizonyítványt terjesszen fel az egyházmegye elnökségéhez a visszaadott iratokkal együtt. Megbízta elnökséget az ügy sürgösségére tekintettel, hogy amennyiben a hiánypótlás után a jóváhagyás iránt aggály nem merülne fel, a jóváhagyást az egyházmegye részéről adja meg s az iratokat felsőbb jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűléshez terjessze fel.

Vissza kellett adni az iratokat hiánypótlás végett, mert folyamodó semmivel sem igazolta azt, hogy az egyház érdekei a szerződéssel kapcsolatban minden tekintetben meg vannak védve.

22. Tárgyaltatott *Zsoldos Etelka* sárospataki lakos óvása, melyet a sárospataki egyház presbiteriumának 1927 május 1-én tartott gyűlésén hozott s a néhai Katona Mihály-féle házra vonatkozó határozat ellen emelt.

Az egyházmegyei közgyűlés Zsoldos Etelka panaszát elutasítja, a sérelmezett presbiteri határozatot megerősíti, mert a néhai Katona Mihály végrendeletében panaszosnak lakás biztosítva nem lett, így lakásigénye az egyházzal szemben nincsen s mert ettől függetlenül a kérdés belkörüleg békés elintézését nyert mindkét fél megalégedésére.

23. Tárgyaltatott *Móricz István*, mint a tállyai járás számvevője jelentése a *tállyai* egyház alapítványairól és alapjairól.

Az egyházmegyei közgyűlés Móricz István jelentését tudomásul veszi s felhívja a tállyai egyházat, lépjen érintkezésbe a még élő alapítványtevőkkel, nem volnának-e hajlandók alapítványaikat megfelelő összeggel kiegészíteni a mai viszonyoknak megfelelően, tekintettel a nagy egyházi és kulturális érdekekre, ha pedig ez sikerrel nem járna, hogy a nemes adományozók neve megörökíthető legyen, jobb pénzügyi helyzetbe jutva, ezt saját pénztára terhére teljesítse s minden esetben az eljárás eredményéről a tavaszi egyházmegyei közgyűlésre jelentését küldje be.

24. A *sátoraljaujhelyi* ref. egyház bemutatja jóváhagyás végett a Kubacsevics Lajos és nejével 1927 február 8-án, Szabó János és nejével 1927 márciusban kötött eladási, továbbá herceg Windischgraetz Lajosnéval 1926 október 9-én kötött vételi szerződést.

Az egyházmegyei közgyűlés a sátoraljaujhelyi ref. egyház által egyrészt Kubacsevics Lajos és nejével 1927 február 8-án, másrészt Szabó János és nejével 1927

márciusban kötött eladási szerződést, továbbá a herceg Windischgraetz Lajosnéval 1926 október 9-én kötött vételi szerződést jóváhagyja és megbizva elnökséget, hogy az okiratokat jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűléshez terjessze fel. Felhívja folyamodó egyházat, hogy a vételár teljes kifizetése előtt győződjék meg arról, hogy az adók az adásvétel tárgyát képező ingatlanok után pontosan ki vannak-e fizetve?

Jóvá kellett hagyni a beterjesztett szerződések, miután azok folyamodó egyházra előnyös feltételeket tartalmaznak s mert a csatolt iratok alapján semmi alap nem merült fel arra vonatkozólag, hogy az egyházat károsodás érheti.

25. A cigándi ref. egyház felterjeszti megerősítés céljából 1927. évi május hó 29-én hozott egyházközségi közgyűlési határozatát, mely szerint elfogadta névszerinti „igen“ szavazat szótöbbséggel a presbiteriumnak 1927. évi május hó 26-án hozott s elébe terjesztett ama határozatát, hogy a föltétlen szükségessé vált két újabb tantermet, — az Országos Népiskolai Építkezési alaptól nyerendő segéllyel — megépítteti s ezzel eleget tenni kíván Zemplén vármegye közigazgatási bizottsága ez irányú 808—1927. számú megkeresésének.

Egyházmegyei közgyűlésünk a cigándi ref. egyház 2 újabb tanterem megépítésére vonatkozó határozatát örvendetesen tudomásul veszi s annak az egyházmegyei elnökség által előlegesen már megtörtént megerősítését és jóváhagyását utólagosan helyben hagyja. A cigándi egyház ez újabb áldozatkészségének megnyilatkozásáért jóleső elismerését fejezi ki, nemes törekvésének mielőbbi megvalósítására Istennek áldását kéri.

26. A *bodrogkeresztúri* ref. egyház felterjeszti 4—4 példányban jóváhagyás, megerősítés és a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez leendő felterjesztés végett újonnan kiállított, módosított lelkészi és énekvezéri díjleveleit. A lelkészi díjlevél módosítását a vallás- és közoktatásügyi miniszterium újonnan megejtett értékelése; az énekvezéri díjlevél kiállítását pedig annak eddigi nem létele tette szükségessé.

Egyházmegyei közgyűlésünk a bodrogkeresztúri ref. egyház módosított lelkészi és énekvezéri díjleveleit, mivel azok presbiteri és egyházközségi közgyűlési elfogadó határozatokkal is fel vannak szerelve, jóváhagyja és megerősíti és jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez tisztelettel felterjeszti.

27 a. Az *ORTE* elnöksége Espereshez intézett beadványában oly értelmű rendelet kiadását kéri, hogy amiképpen az államsegélyes tanítói állások miniszteri megerősítéséhez szükséges a Néptanítók Lapja ama számának becsatolása, melyben a vonatkozó pályázati hirdetmény megjelent; éppen úgy becsatolandó legyen a Tanítók Lapjának vonatkozó példányszáma az esperesi, illetve egyházmegyei beerősítéshez.

Egyházmegyei közgyűlés határozatilag kimondja, hogy jövőben a kebelbeli egyházak tanítói állásainak betöltésénél a pályázati hirdetmény a Tanítók Lapjában is közzététessék s az egyházmegyei megerősítéshez a szükséges okmányok között a Tanítók Lapjának vonatkozó száma is föltétlenül becsatolandó.

27 b. Ugyancsak az *ORTE* elnöksége, az *ORTE* jóléti intézményeinek fejlesztése végett felveendő 80.000 P belső kölcsön megvalósításához kér komoly, megértő támogatást. Erre nézve előadja, hogy a magas kormány

főtiszteletű dr. Baltazár Dezső püspök úr és nagyméltóságú Bethlen István gróf miniszterelnök úr közbenjárására 80.000 P-t adományozott az ORTE jóléti intézményeire, úgy, hogy 35 éven át minden évben 7200 P-t folyósít nevezett célra az ORTE pénztárába. Az ORTE a 80.000 P-t az általa kibocsátandó 2000 drb. egyenként 40 pengős részjeggyel kívánja kihasználni oly módon, hogy az állam által garantált 7200 P annuitásból a 2000 drb részjegy 5%-os kamatát és az évenként növekvő mennyiségű részjegy visszafizetését körülbelül 20 év alatt teljesen keresztül viszi. A további 15 éven át folyósított, évenkénti 7200 P-s járulékokat aztán teljes egészében jóléti intézményeinek fejlesztésére fordítaná.

Egyházmegyei közgyűlés — különös tekintettel arra a lelkes, vállvetett, hűséges és odaadó munkákodásra, mellyel tanítóságunk sokképen szorongatott egyházunk küzdelmeiből oly bőségesen kiveszi a maga osztályrészét — kimondja, hogy a kebelbeli egyházak mindegyikét legalább egy drb. 40 pengős részjegy befizetésére kötelezi s azt a többi költségekkel együtt az egyházmegyei pénztár útján beszedeti; a lelkészek és tanítók pedig felhívatnak egyfelől arra, hogy ezen köteles összeget lehetőleg felolvasások, műkedvelői előadások tartásával teremtsék elő, — másfelől arra, hogy a maguk személyére nézve a 40 pengős részjegyek megváltását anyagi teherbírásuk mértékéig tartsák erkölcsi kötelességüknek.

28. Tárgyaltatott az alsózempléni ref. egyházmegyei tanítótestületi elnökségének azon kérelme, hogy az egyh.-megyei tanítótestületi tagsági díjakat egyházlátogatás alkalmával az egyházlátogatók szednék be a kiállított kimutatás alapján, s az közvetlen az egyesület pénztárával számoltatnék el, hogy e tekintetben az esperesi hivatalt az elszámolás ne terhelné.

Egyházmegyénk f. évi tavaszi közgyűlése 22. sz. alatt hozott határozatával elrendelte, hogy minden egyházmegyei és kerületi kivetések és járulékok ne az egyházlátogatók által szedessenek, hanem közvetlenül az egyházmegyei pénztárba fizetessenek be. Ugyanazért, ha egyházmegyénk a jövőben közvetlen egyházmegyei és kerületi s egyéb járandóságok beszedésével sem kívánja terhelni az egyházlátóságot, sajnálattal bár, de nem teljesítheti a tanítótestület kérelmét sem.

29. A „*Virágoskert*“ című vallásos jellegű heti gyermeklap szerkesztősége ama tiszteletteljes kéréssel fordul egyházmegyei közgyűlésünkhöz, hogy az immár II-ik évfolyamát élő, mindnyájunk szeretetének örvendő, értékes és tartalmas kis újságjukat a szélesebb körben való terjesztés céljából, — kegyeskedjék a nagytiszteletű lelkészi és tanítói kar szives figyelmébe ajánlani.

Egyházmegyei közgyűlésünk készsággel tesz eleget a „*Virágoskert*“ című vallásos tartalmú heti gyermeklap szerkesztősége által hozzáintézett kérésnek, s e kis lapnak mind szélesebb körben való terjesztését, — mivel a gyermeki lélek vallásos és hithű érzéseinek felkeltésére és ébren tartására felette igen jó szolgálatot teljesít, — lelkészi és tanítói kar érdeklődésébe és meleg pártfogásába a legnagyobb szeretettel ajánlja.

30. *Nagy Sándor Béla* vámosujfalusi lelkész, — aki részére a Kormányzó ú. Őfőméltósága a genfi egyetemen folytatandó magasabb tanulmányainak végeztetése céljából egy állami ösztöndíjat adományozott — 1927 nov. 1—1928 jul. 15-ig terjedő időre szabadságot kér.

Egyh.-m.-i gyűlés a kért szabadság megadásához hozzájárul azon kikötéssel, hogy nevezett szabadságideje alatt a lelkeszi teendők ellátásáról az esperes úr jóváhagyása alapján alkalmazott helyettes útján, a saját költségén gondoskodni tartozik.

31. A jegyzőkönyv hitelesítésére

elnökségen kívül a jegyzői kar tagjai küldetnek.

32. A tárgysorozat kimerítettén s miután *Janka Károly* tanácsbíró az elismerés szavait tolmácsolta úgy az elnökség, mint az előadók körültekintő, gondos munkájáért

elnök a gyűlést berekesztette.

Jelen jegyzőkönyv határozatai hitelesítették Sátoraljaujhelyen, 1927 okt. 5-én megtartott hitelesítő gyűlésen.

Kiss Ernő

esperes.

Meczner Béla

gondnok.

Éles István

Hegedüs László

Pataky Sándor

Dr. Csontos József

II. Bírósági ügyek.

Az alsózempléni egyházmegye bírósága 1927. évi szeptember 27.-én tartott ülésében a következő határozatokat hozta:

1. Kun Dániel és társai panaszára *Forgács Gyula* sárospataki lelkész és *Dr. Kiss Sándor* főgondnok ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben panaszlottak a vád és következményei alól felmentettek.

2. A kesznyéteni presbitérium által *Móré Ilona* tanítónő ellen emelt fegyelmi panasz ügyében panaszlott az E. T. V. t.-c. 34. §. Á—1—3—6—7. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségek miatt ugyanazon t.-c. 35-ik §. d. pontja alapján vtselet hivatalától azon helyről való elmozdításra ítéltetett s a költségekben elmarasztaltatott.

3. *Osváth Endre* panaszára *Szabó Mihály* és *Szabó István* bodrogsadányi presbiterek ellen indított fegyelmi ügyben panaszlottak a vád és következményei alól felmentettek.

4. *Berecz Károly* alsóberecki egyháztag adófelebezése elutasított.

5. *Kertész Sándor* bodrogolaszi tanító díjlevél ügyben beadott panasz elutasított.

6. A *csobaji* kántortanítói földjavadalom a két tanító között úgy osztatott meg, hogy *Jeney Domokos* kántortanító annak kétharmad részét, *Kovács János*

tanító egyharmad részét kapja egyenlő értékű és jövedelmezőségű földekben, a mostani díjlevélszerinti kötelességek változtása nélkül.

7. A *tállyai* presbitérium által *Biró Lajos* volt gondnok vagyoni felelősségének megállapítása iránt indított ügyben a bíróság úgy ítélkezett, hogy panaszlottat kártérítés fizetésére nem kötelezte.

Az egyes pontokat jegyzették:

Janka Péter: 1, 2, 4, 5, 6/a—i, 7/a—d, 30, 31, 32—2/B.

Éles István: 10—14, 27 a, b,—6/B.

Hegedüs László: 15, 25, 26, 29—1/B, 5/B.

Pataky Sándor: 7/h—n, 9, 28.

Szabó Andor: 8.

Asztalos Gyula: 3/a, b, 6/j—l, 7/e—g—4/B.

Hubay Kálmán: 16—19—3/B.

Dr. Csontos József: 20—24—7/B.

Tárgymutató.

Jelen voltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

- 1/a. A XC. zsoltár 1. versének eléneklése és esperes imája.
- b) Gondnok a gyűlést megnyitja s javasolja néhai gróf Degenfeld József egyetemes konventi világi elnök s tiszántúli egyh.-ker.-i gondnok és néhai Darányi Ignác dunamelléki egyh.-ker.-i gondnok emlékének megörökítését, továbbá Dókus Ernő tiszáninneri egyh.-ker.-i gondnok üdvözlését, ki az Egyetes Konvent világi elnöke lett.
2. Alakulás.
- 3/a. Sütő Kálmán tiszalúci, Tantó János megyaszói, Veres Imre taktaharkányi, Makó Dezső erdőbényei és Nagy Sándor Béla vámosújfalui lelkészek beerősítése.
- 3/b. Kertész Sándor bodrogolaszi, Dudás István semjéni, Tömösváry Ferenc cigándi tanítók beerősítése.
4. Bírósági ülés idejének kitűzése.
5. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
6. Elnökségi jelentések:
  - a) A jubileumi egyhm-i gyűlés alkalmával küldött üdvözlő táviratokra érkezett válaszok.
  - b) Sütő Kálmán lemondása és Danyi József nyugalmába vonulása folytán megüresedett papi tanácsbírói helyek betöltése.
  - c) Báji egyház kölcsönügye.

- d) Dr. Meczner Tibor kölcsön-ügyében elsőbbségi engedély kiadása.
  - e) Néh. Meczner Gyula örököseinek kérelme a Rozgonyi Mária síremlék telekkönyvi teher törlése iránt.
    - f) Pásztor István szerencsi presbiter fegyelmi ügye.
  - g) A sárospataki ref. egyház megfeleltetett törlesztéses kölcsön-ügye.
  - h) A ricsei díjlevelek revíziója.
  - i) Felekezeti közti helyzetben kirívó és orvoslást igénylő iskolai ügyekről jelentés.
  - j) A lelkeszi karban történt változásokról jelentés.
  - k) A nagyrosványi ref. egyház 700 pengős kölcsön-ügye.
    - l) Jelentés a s. lelkeszek elhelyezéséről.
7. Egyházkerületi határozatok :
- a) A protestáns egyházi követelések behajtása tárgyában.
  - b) A 30 évet betöltött tanítókról az előléptetés céljából szükséges adatok felterjesztésére esperes úr felkértek.
  - c) Javaslat az országos gyűjtések szabályozás tárgyában.
  - d) Theologiai internátus létesítéséhez hozzájárulás.
  - e) Az egyházakkal közöltetik, hogy a m. kir. pénzügyminiszter az adókiivetési íveken az adózók vallásának feltüntetését elrendelte.
  - f) A külföldi kölcsönök igénybevételeinek megszorítása.
  - g) A tanítói nyugdíjjárulékok áthárítása tárgyában tett újabb sürgetés tudomásul vétele.
  - h) Utasítás az egyházközségekhez iskolaépületeiknek és tanítói lakásaiknak önerejükben való karbantartása tárgyában.
    - i) A tanítói díjlevelek és javadalmi jegyzőkönyvek közötti eltérés szabályozása.
  - k) A túlmagasan értékelt tanító természetbeni járandóságok útján szenvedett sérelmek jelentésére iskolafentartó egyházak felhivatnak.

- l) Tanítók felhívása a leventeoktatásban való részvételre.
  - m) Felhívás az egyh.-m-i tanügyi bizottsághoz a népiskolai könyvtárakról készítendő kimutatás felterjesztésére.
  - n) Az egyházi hatóságoktól engedélyt nyert előadók támogatása.
  - o) Felhívás az iskolabajárás alóli felmentés, az osztálylétszám, a beiratási díj felhasználása, taneszközök pótlása s a női kézimunka intenzívebb tanítása körüli ellenőrzés tárgyában.
8. Belmissziói bizottság jelentése.
  9. Tanügyi bizottság jelentése.
  10. A ricsei tanító-választás megerősítése és Pataky István tanító eskütétele.
  11. Pálur József vajdácskai tanító ellen a fegyelmi eljárás megindittatik.
  12. Hernádkaki megfeleltetett adókimutatás.
  13. Bodrogzsádányi előkönyörgés és hitoktatás ügye.
  14. Alsódobszai iskola és tanítói lak építés ügye.
  15. Óndi egyház rendkívüli adókimutatásának jóváhagyása.
  16. Bodrogkeresztúri egyház ajándékozási szerződésének jóváhagyása.
  17. A kenézlői egyház templom-telek eladási ügye pótlás végett visszaadatik.
  18. A nagyrozvágyi egyház 2 hold ingatlan eladása iránti kérelme jóváhagyatik.
  19. A taktaszadai egyház földbérleti szerződésének jóváhagyása.
  20. A tállyai egyház ingatlan-csere ügyének jóváhagyása.
  21. Báji egyház tanítóilak vásárlási kérelme pótlás végett vissza adatik.
  22. Sárospataki Katona-ház ügye.
  23. Tállyai egyház alapítványainak ügye.
  24. Sátoraljaújhelyi egyház ingatlan eladása és vételének jóváhagyása.
  25. A cigándi egyház iskolaépítési ügyének jóváhagyása.

26. A bodrogkeresztúri lelkészi és kántori díjlevél jóváhagyása.
27. Az ORTE kérelmére elrendeltetik, hogy a tanítói állásokra vonatkozó pályázati hirdetmény a Tanítók Lapjában is közzéteendő.
- 27/b. Az ORTE jóléti intézményei fejlesztésének támogatása.
28. Tanító-egyesületek kérelme — a tagdíjaknak az egyházlátogatóság által történő beszedése ügyében — nem teljesíthető.
29. A „Virágoskert“ c. gyermeklap terjesztésére felhívás.
30. Nagy Sándor Béla vámosújfalui lelkész 1 évi szabadságának engedélyezése.
31. A jegyzőkönyvi pontok hitelesítésére kiküldetés.
32. A gyűlés berekesztése.

II. Bírósági ügyek.

1. Forgács Gyula és Dr. Kiss Sándor fegyelmi ügye.
  2. Móré Ilona kesznyéteni tanító fegyelmi ügye.
  3. Osváth Endre panasza Szabó Mihály és István bodrogzsadányi presbiterek ellen.
  4. Berecz Károly adófelelbezése.
  5. Kertész Sándor bodrogolaszi tanító fizetés ügye.
  6. Csobajai kántortanítói földjavadalom.
  7. Biró Lajos tállyai volt gondnok felelősségének az ügye.
-

Betűsoros névmutató.

- Alsódobsza 9₁₃, 14.
Asztalos Gyula 5, 31.
Dr. Asztalos Kálmán 5.
BacsKay Károly 2.
Bakó András 19.
Báj 6/c, 9₁₃, 15, 21.
Bényey József 2.
Bernáth Aladár 5.
Bíró Lajos 6 B.
Bodrogzsadány 13.
Bodrogkeresztúr 16, 26.
Bodrogolaszi 5 B.
Cigánd 9₈, 13, 25.
Csanáros 6/i.
Csobaj 9₁₃, 6 B.
Dr. Csontos József 31.
Dányi József 6 b.
Darányi Ignác emléke 1/b.
Gróf Dégenfeld József emléke 1/b.
Diószeghy Mihály 2.
Dókus Ernő 1/b.
Dudás István 3/b.
Egyházak általában 7/a, d, e, f, g, h, i, j, k, 9₁₂, 27 a, b.
Egyetemes Konvent 7/c, 8₄, 9₁₈.
Egyházkerület 6/i, 7/c, d, 8₄, 9₁₈, 16, 18, 26.
Elnökség 6/c, d, e, f, g, h, k, 18, 25, 31.
Erdőhorváti 9₁₃.
Éles István 5, 31.
Esperes 2, 5, 6/b, i, 7/b, d, 11, 12, 13, 18, 21, 30.
Egri László 6 l.
Forgács Gyula 1 B.
Főző László 6 l.
Dr. Fülep Gusztáv 8₅.
Gecse Lajos 5.
Győry Kálmán 9₆.
Halmi Miklós 9₆, 13.
Hegedűs László 12, 31.
Hernádkak 9₁₃, 12.
Horváth János 5.
Hubay Kálmán 31.
Janka Géza 6 l.
Janka Károly 32.
Janka Péter 5, 31.
Jeny Domokos 6 B.
Karcsa 9₁₃.
Kántor Ferenc 9₄.
Kertész István 6/j.
Kertész Sándor 3 b, 5 B.
Kesznyéten 9₁₃, 2 B.
Kenézli 17.
Kir. tanfelügyelő 11.
Dr. Kiss Sándor 5, 1 B.
Kocsis Sándor 6/l.
Közteherviselés ügyét intéző bizottság 6/h.
Kubacsevics Lajos 24.
Lakatos László 20.

Lelkészek általában 7/d,
 n, 8₃, 29.
 Major Gyula 6 l.
 Makó Dezső 3/a, 6 j.
 Megyaszói tanítók 9₁₁.
 Makkoshotyka 6 d, e, 9₁₃.
 Dr. Meczner Béla 6/e.
 Meczner József 6 e.
 Dr. Meczner Tibor 6 d, e.
 Móré Ilona 2 B.
 Móricz István 9₆, 23.
 Nagyrozvágy 6 k, 18.
 Nagy S. Béla 3 a, 6 j, 30.
 Nemcsik Endre 6 l.
 Gróf Nemes Jánosné 16.
 Ond 9₁₃, 15.
 ORTE elnökség 27 a, b.
 Osváth Endre 13, 3 B.
 Osváth József 6 l.
 Pálur József 11.
 Pataky István 10.
 Pásztor István 6 f.
 Pungur Béla 4.
 Ricse 9₁₃, 10.
 Ricsei presbiterium 6 h.
 Révleányvár 9₁₁.
 Sárospatak 6 g, 9₈, 13, 22.
 Sárospataki főiskola 6 d.
 Saujhely 6 i, 9₈, 24.
 Sajóhídvég 9₁₃.
 Sima 9₈.

Sütő Kálmán 3 a.
 Szabó István 3 B.
 Szabó János 24.
 Szabó Mihály 3 B.
 Szerencs 6/i, 9₁₃.
 Szerencsi adóhivatal 19.
 Szilágyi András 9₁₀.
 Szilva István 6 j, l.
 Takács Béla 2.
 Taktaszada 9₁₃, 19.
 Tanítók általában 7 l, n,
 9₃, 14, 27, 29.
 Tanító-Egyesület elnöke
 9₂, 28.
 Tanügyi biz. elnöke 7 m, 9₁.
 Tantó János 3 a.
 Tállya 20, 23, 6 B.
 Tiszakarád 9₁₃.
 Tiszalúc 9₁₃, 15.
 Tokaj 9₁₃.
 Tóth István 9₅.
 Tömösváry Ferenc 3 b.
 Ujváry Katalin 9₁₆.
 Varga István 6 g.
 Veres Imre 3 a.
 „Virágoskert“ szerkesztő-
 sége 29.
 Herceg Windischgrätz La-
 josné 24.
 Zemplénagárd 9₁₃.
 Zsoldos Etelka 22.